*Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!*

# ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 211 (7.000) ◉ 1989 йил 15 сентябрь, жума ◉ Баҳоси 3 тийин

## Инсон омилига эътибор

«ТОШКЕНТ» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси Тюмендаги «Советсклес» ишлаб чиқариш бирлашмасидан мебель учун ёғоч олади. Тюменлик ишчиларнинг 55 нафар фарзанди бу йил ёзда ўзбекистонлик тенгдошлари билан ҳордиқ чиқаришди.

—Ишчиларимиздан 60 нафари Сочи, Ялта ва республикамиздаги турли санаторийларда ўз саломатликларини тикладилар, — дейди касаба союз комитети раиси В. И. Христич. — Дала ҳовлига бўлган талаб ҳам қондирилмоқда. Бирлашмамиз Бўстонлиқ районидаги «Новгород» совхози билан бир-бирига ўзаро ёрдам беришга келишиб олишган. Қурувчиларимиз шартнома асосида совхозда турар-жой бинолари бунёд этишяпти. Совхоз маъмурияти эса коллективимиз аъзолари учун 4 гектарерни дала ҳовлига ажратиб беришни зиммаларига олишди.

**М. ХОЛМАТОВ.**

## Масъулият ва интизом—қайта қуриш асоси

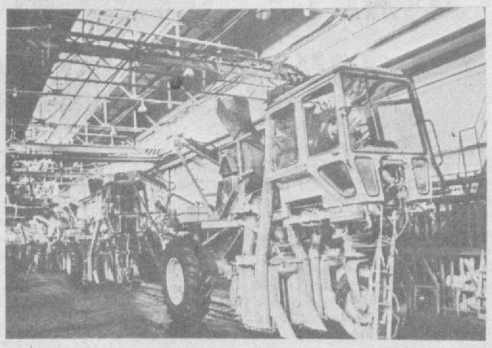

РЕСПУБЛИКА пахтакорларининг ҳаётида энг масъулиятли давр бошланди: ҳосил тақдирини ҳал қилиш палласи келди! Кўплаб мутахассислар, қишлоқ хўжалик ходимларининг бутун фикри-зикри бугунги кунда битта нарсага қаратилмоқда. У ҳам бўлса бу йил она-Ватан олдида юзни ёруғ қилиш. Аммо ҳосил тақдири ҳақида жиддий бош қотираётган кишилар билан суҳбатлашсангиз, бу йил ғўза ривожи тахминан ўн беш кун кечикмоқда. Бунинг сабаби баҳорда куннинг совуқ келганлиги ва бошқа табиат инжиқликларидир. Шунинг учун ҳам пахтакорлар олдида интизом ва уюшқоқликни энг юксак даражага кўтаришдек масъулиятли вазифа турибди. Ҳозир ҳар бир кун ғанимат. Тошкентликлар ҳам ўзларини бу йилги ҳосил тақдири учун дахлдор деб ҳисобламоқдалар.

Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлганимизда бунинг гувоҳи бўлдик. Корхонанинг барча цехларида иш қайнамоқда. Машинасозлар пахтакорлар оғирини енгил қилиш иштиёқида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

— Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида агросаноат комплекси ишини, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ташкил этишни янада яхшилаш, пахта терими мавсумига тайёргарлик масалаларига бағишлаб селектор орқали ўтказилган кенгаш бу йилги ҳосил тақдири учун кураш умумхалқ иши эканлигини алоҳида таъкидланди, — дейди бирлашма партия комитети секретарининг ўринбосари Николай Серафимович Алексеев. — Хўш, бизнинг унга қўшадиган ҳиссамиз қандай бўлиши керак? Машинасозларимиз шуни равшан ҳис қилмоқдаларки, пахтакорлар оғирини енгил қилиш кўп жиҳатдан уларга боғлиқдир. Бу борада сўз билан иш тарқоқлиги мутлақо бўлмаслиги керак. Ваъда бердингми, уддасидан чиқ. «Пахта тақдирига биз ҳам масъулмиз», дейишмоқда машинасозларимиз.

Биз бу сўзларнинг нечоғлик амалга ошаётганлиги билан қизиқдик. Натижалар чакки эмас. Ўтган саккиз ойда маҳсулот харид қилиш плани 101,5 фоиз адо этилган. Фойда олиш плани ҳам 105,5 фоизга адо этилган. Пахтакорлар ҳозиргача 4143 та «зангори кема» олдилар. Машинасозларнинг мақсади жами 6000 та «зангори кема» етказиб беришдир. Фақат сентябрь ойининг ўзидагина «Ташсельмаш»ликлар пахтакорларга 500 та терим машинаси тайёрлаб жўнатишга азму қарор қилганлар.

Қўли гул машинасозлардан бири Мурод Астановдир (юқоридаги сурат). Меҳнат завқ-шавқи унинг ҳаяжонли кўзларидан яққол сезилиб турибди.

— Бундан тўрт йил муқаддам пахтакор-механизаторларга анча такомиллашган машиналар тайёрлай бошладик,—дейди у ғурур билан. — «14Х—2,4 Г» маркали «зангори кема»лар кабиналари мўътадил ҳаво бериб туради. Механизатор жазирама кунларда ҳам димиқиб кетмайди. Бу эса табиийки, унинг иш унумига ҳам ижобий таъсир кўрсатади.

### «Пахта учун биз ҳам камарбастамиз»

Мурожон камтарлик қилиб ўзи ҳақида гапирмади. Биз унинг меҳнатсеварлиги, шижоати ҳақида партия комитетида, йиғув цехида ҳамкасбларидан эшитдик.

— Цехда энг яхши ишчилардан бири, — деб таърифлашди уни. — Бош конвейерда сидқидилдан ишламоқда. «Зангори кема» тайёрлашнинг барча жараёнларини моҳирона эгаллаган. Қани энди ҳар бир ёш ишчи шундай бўлишга интилса!

Шунингдек корхонада «ХНП—1,8 «А» маркали машиналар ҳам тайёрланмоқда. Цехнинг барча ишчилари бу йилги об-ҳаво шароитини ҳисобга олиб, иложи борича пахта териш машиналарини тезроқ пахтакорларга етказиб беришга интилмоқдалар.

Биз йиғув цехида Ҳуснитдин Азизов, Валерий Перфильев, Абдураҳмон Боймирзаевлар суҳбатининг устидан чиқиб қолдик. Улар бир неча дақиқа муҳим масалани муҳокама қилгани тўпланишган экан. Уларнинг ичида Валерий Перфилов мастер эмасми, икки ёш ишчига деталлар сифатини қандай қилиб янада яхшилаш ҳақида қимматли маслаҳатлар бераётган экан.

— Биз пахтакорларга фақат терим машиналари тайёрлабгина қолмай, кўплаб эҳтиёт қисмлар ҳам етказиб беришимиз керак, — дейишди улар биз билан суҳбатда, — ҳозиргача эҳтиёт қисмлар тайёрлаш плани 103 фоиз адо этилди. Шу ой ичида 2 миллион 75 минг сўмгача эҳтиёт қисмлар тайёрлашимиз керак. Бу эса осонликча бўлмайди.

Қайта қуриш руҳи бу ерда ҳам ҳукмрон. Ишчи-хизматчилар билан суҳбатларда шу нарса маълум бўлдики, улар цех раҳбарларини демократик асосларда сайлов ўтказиш йўли билан тайинламоқдалар. Масалан, ҳозиргача етти цехда раҳбарлар ана шу асосда сайланган. Бу эса ишчилар билан улар ўртасида ўзаро бир-бирини тушуниш, аҳиллик ва уюшқоқликка олиб келяпти. Биз бирон марта цех раҳбарлари билан ишчи-хизматчилар ўртасида низо чиққанлигини эшитмадик. Бу ҳам жойларда интизом ва уюшқоқликни йўлга қўйишда эришилган дастлабки қадамлар, холос. Ҳали барча участкаларда ҳам интизом ва уюшқоқлик пухта йўлга қўйилган, деб бўлмайди. Буни ишчиларнинг ўзлари ҳам ошкора айтмоқдалар.

Цехда тайёр «зангори кема»ларнинг завод ҳовлисига, ундан пахтакорлар ҳузурига йўл олиши ҳар қандай кишини тўлқинлантириб юборади. Ахир, битта машина бунёд этилгунча минглаб ишчи-хизматчиларнинг озмунча пешона тери ва кўз нури тўкиладими? Биз уларнинг эзгу ишларига омад тилаб қайтдик.

**Ҳ. ИКРОМОВ.**

**Т. Каримов** суратлари.

# ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси ўзининг 13 сентябрь куни бўлиб ўтган навбатдаги мажлисида «1989 қишлоқ хўжалик йилининг кутилаётган якунлари ҳамда Фрунзе шаҳрида бўлиб ўтган кенгаш асосида область, шаҳар ва район партия комитетларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишларини кучайтиришга оид вазифалар тўғрисида»ги масалани тинглади. Республика партия комитетлари, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, агросаноат органлари амалга ошираётган тадбирлар баҳорнинг ноқулай шароитлари вужудга келтирган салбий оқибатларни бартараф қилишни ва мавжуд ресурсларни қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олиш учун сафарбар этишни таъминлаганлиги таъкидлаб ўтилди. Агросаноат комплексидаги вазият ҳамон кескин бўлиб қолмоқда.

Бироқ вужудга келаётган аҳволнинг ғоят жиддийлигига қарамай, жойларда ҳосил учун курашнинг якунловчи босқичида қишлоқ хўжалик маҳсулоти нобуд бўлишининг ўрнини қоплаш юзасидан қатъий чоралар кўрилмаяпти. Партия ва совет органлари колхоз ва совхозлар, агросаноат комитетлари ва бирлашмалари раҳбарлари ва мутахассисларининг қишлоқ хўжалик ишларини ташкил этиш ҳамда ўтказишда хотиржамликка берилиб, лоқайдлик қилаётганликларига нисбатан муросасозлик қилмоқдалар, моддий-техника ва меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш юзасидан уларнинг фаолиятига партиявий принципиал баҳо бермаяптилар.

Бухоро, Сирдарё, Қашқадарё, Наманган, Фарғона областларининг катта-катта майдонларида кўсак ялпи очилганлиги кузатилаётган бир пайтда пахта теримига тайёргарлик ва уни ўтказишда сусткашликка мутлақо йўл қўйиб бўлмайди. Бундай ҳол ҳосил сифатининг пасайишига ва унинг нобуд бўлишига олиб келади. Шу пайтгача кўпгина хўжаликларда ҳосилни йиғиб-териб олишда пахтакорларни моддий рағбатлантириш масалалари ҳал этилмаган, терим техникасини тайёрлаш тугалланмаган.

Тошкент, Бухоро, Сирдарё, Самарқанд областларининг агросаноат комплекси тармоқларини ривожлантириш учун жавобгар бўлган коммунист раҳбарларига ишдаги жиддий камчиликлар ва улар қишлоқ хўжалик маҳсулотини етиштириш ҳамда тайёрлашни авж олдириш муҳимлигига етарли даражада сиёсий баҳо бермаётганликлари, шунингдек ем-хашак тайёрлашда анча орқада қолинаётганлиги кўрсатиб ўтилди. Марказий Комитет Бюроси агросаноат комплексидаги ишларнинг аҳволи учун улар шахсан жавобгар эканликлари тўғрисида огоҳлантирди ва ишда йўл қўйилган хатоларни бартараф этиш юзасидан узил-кесил чоралар кўриш мажбуриятини юклади.

Бюро мажлисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Социал-иқтисодий бўлими ва Марказий Комитет ҳузуридаги Партия назорати комиссиясининг «Кооперативлар ва аҳолига кредит хизмати кўрсатадиган республика банклари ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисида»ги маълумотномаси кўриб чиқилди. Мазкур масала юзасидан қабул қилинган қарорда СССР Уй-жой-социал қурилиш банки (ўртоқ Т. Алматов), СССР Саноат қурилиш банки (ўртоқ Т. С. Азимов), СССР Агросаноат банки (ўртоқ Э. Д. Боқибоев), СССР Жамғарма банки (ўртоқ Д. Ж. Шарипова), СССР Давлат банки (ўртоқ Ш. Ёқубов) — Ўзбекистон республика банклари фаолиятида кооперативларга кредит хизмати кўрсатишда ва аҳолига якка тартибда уй-жой қуриш учун қарз беришда қўпол хатоларга йўл қўйилаётганлиги таъкидланди. Жойларда кооперативларнинг фаолияти устидан назорат, уларга кредит беришнинг белгиланган тартиби мунтазам равишда бузилмоқда, кўпинча қарзлар кредит шартномалари тузилмай нақд пул билан берилмоқда, ана шу пул қонунга хилоф равишда кооперативлар ҳисобига ўтказилишига йўл қўйилмоқда. Буларнинг ҳаммаси республикада пулнинг қадрсизланиш жараёнларини авж олдиришга, давлат корхоналари ва жамоат ташкилотлари ходимларига иш ҳақи тўлашда кўпинча кечикишларга сабаб бўлмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси вужудга келган аҳволга сиёсий баҳо бериб, республика банкларининг айбдор бўлган коммунист раҳбарларини қатъий партиявий жавобгарликка тортди. Мазкур масалага оид қарор матбуотда тўла эълон қилинади.

Бюро «Хоразм область партия ташкилотида демократиялаш ва ошкоралик шароитида раҳбар кадрлар билан олиб бориладиган ишни қайта қуриш тўғрисида»ги масалани ҳам тинглади. Хоразм область партия комитети демократиялаш шароитида кадрлар ишини қайта қуриш орқали масъулиятли соҳаларни меҳнаткашлар орасида ишонч қозонган ташаббускор кишилар билан мустаҳкамлашга интилаётганлиги қайд этилди. Областда ўз-ўзини поклаш, кадрлар масалаларини демократик йўл билан ҳал этиш, ишнинг янги форма ва методларини қидириб топиш тажрибасини тўплаш жараёни бормоқда.

Айни вақтда кадрлар билан олиб бориладиган ишларни қайта қуриш суст амалга ошириляпти. Область, шаҳар, район партия комитетлари кадрлар сиёсатини амалий, кечиктириб бўлмайдиган вазифаларни ҳал этишга чинакамига бўйсундириш учун кўпинча эскича ёндашувларга ҳамон амал қилмоқдалар, демократиялаш ва ошкораликдан суст фойдаланмоқдалар. Ошкора муҳокама қилиш, икки ва ундан ортиқ номзоддан бирини сайлаш область, район бўғини раҳбарларига, энг аввало биринчи шахсларга амалда дахл қилмади.

Уларнинг баъзиларида ишга ўзини-ўзи танқид руҳида баҳо бермаслик ва хотиржамлик, тайёрга айёрлик, ташаббусни ва ишларнинг аҳволи учун тўла жавобгарликни ўз зиммасига олишни истамаслик одат бўлиб қолган. Улар воқеаларнинг кескинлашишини ҳамиша ҳам олдиндан кўра билмайдилар. Кўпинча сиёсий ташаббусни қўлдан бой бермоқдалар.

Меҳнаткашлар ўртага қўяётган масалаларга нисбатан расмиятчилик, сансоларлик, тўраларча лоқайдлик ҳолатларига ҳамиша ҳам принципиал баҳо бериляпти, деб бўлмайди. Гражданларнинг область партия комитетига юборган хатларининг ҳар тўрттасидан бири жойлардаги раҳбарларнинг нотўғри хатти-ҳаракати билан боғлиқдир. Хизмат мавқеини суиистеъмол қилишга, қўшиб ёзишга, хўжасизлик фактларига йўл қўйган мансабдор шахсларга нисбатан талабчан бўлмаслик, уларни жавобгарликдан қутқариб қолиш ҳоллари учрамоқда.

Буларнинг ҳаммаси иқтисодий ислоҳотни, хўжалик ҳисобини, ижара пудратини, кооператив ҳаракатни жорий этишга жиддий таъсир кўрсатмоқда. Саноатда меҳнат унумдорлиги ошмаяпти, шартнома асосида маҳсулот етказиб бериш барбод бўляпти. Уч йил давомида ва шу йилнинг биринчи ярмида чакана товар обороти ва пулли хизмат кўрсатиш планлари бажарилмади. Аҳолини озиқ-овқат билан таъминлаш яхшиланмаяпти. Квартиралар қуриш суръатлари уй-жой муаммоси кескинлигини камайтирмаяпти. Типовой мактаблар, мактабгача тарбия ва медицина муассасалари билан таъминлашда, экология вазиятида кескинлик пасаймаяпти, бу эса натижада партия ва совет органларининг, улар раҳбарларининг омма орасидаги обрўсига путур етказмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси область партия комитети, унинг секретарлари Р. М. Худойбергенова, Л. И. Нетяга ўртоқлар зиммасига вужудга келган аҳволни тузатиш, XIX Бутуниттифоқ партия конференциясининг кадрлар ишини демократиялашга оид йўл-йўриқларини қатъият билан амалга ошириш, бугунги кунда раҳбарларга нисбатан қўйилаётган юксак талабларни ҳисобга олиб, ана шу ишнинг шакл ва усулларини тубдан ўзгартириш вазифасини юклади.

Санъаткор зиёлиларнинг ижодий куч-ғайратларини катта ижтимоий аҳамиятга молик ғоявий ва бадиий жиҳатдан юксак асарлар яратишга сафарбар этишда Ўзбекистон ССР Давлат мукофотларининг ролини ошириш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Республика Министрлар Совети билан биргаликда адабиёт, санъат ва архитектура соҳасидаги асарлар учун Ўзбекистон ССРнинг Навоий (Низомиддин Мир Алишер Навоий) номли ҳар бири ўн минг сўмдан учта Давлат мукофоти ва Ўзбекистон ССРнинг Ҳамза (Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий) номли ҳар бири беш минг сўмдан бешта Давлат мукофотини таъсис этиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Давлат мукофотлари тўғрисидаги низомлар ва Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари комитетининг состави тасдиқланди.

Бюро мажлисида шу йилнинг 23 октябридан 27 октябригача РСФСРнинг Тюмень области маданият кунларини ўтказиш тўғрисидаги, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Юнус Ражабийнинг уй-музейини ташкил этиш ҳақидаги жамоатчилик таклифлари маъқулланди. Республиканинг социал-иқтисодий ривожлантиришнинг бошқа баъзи масалалари ҳам кўриб чиқилди.

## Матбуот конференцияси

14 сентябрь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида матбуот конференцияси бўлди. Ҳозирги босқичда партиянинг аграр сиёсатини амалга ошириш йўллари, республика агросаноат комплексининг долзарб муаммолари ва истиқболлари, хўжалик юритишнинг янги усулларини ривожлантириш, қишлоқ турмушини социал жиҳатдан қайта қуриш матбуот конференциясининг мавзуси бўлди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, республика давлат Агросаноат комитетининг раиси И. Ҳ. Жўрабеков, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги М. В. Муҳамаджонов, партия, совет органларининг, баъзи районлар хўжаликларининг раҳбарлари оммавий ахборот воситалари ходимлари ҳузурида сўзга чиқишди.

Матбуот конференциясида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Ж. Ҳ. Ҳамидов қатнашди.

**(ЎзТАГ).**

## Муштарийлар билан 7000-учрашув

«ОҚШОМ» газетасининг азиз ва қадрли муштарийлари. Ҳозиргина сизнинг қўлингизга бориб теккан ушбу газетамиздаги бир нарса эътиборингизни тортган бўлишига ишонамиз. Бугун «Оқшом» газеталарининг 7000-сони босмадан чиқди. Ҳа, 1966 йилнинг ўша оғир, зилзила туфайли тошкентликлар бошига тушган серташвиш дамларда чиқа бошлаган Тошкент «Оқшом» газеталарининг бугун 7000-сони қўлингизга бориб тегди! Биз сиз билан бугун етти мингинчи марта газета орқали дийдор кўришиб турибмиз, сиз билан биз бугун газета орқали етти мингинчи марта учрашиб турибмиз...

Газеталаримиз чиққан дастлабки кунлардан бошлаб ўтган 23 йил мобайнида сиз, азиз газетхонлар «Оқшом»нинг бош мухбирларига айланиб, ўзингизни тўлқинлантирган мавзуларни қаламга олиб келяпсиз, шаҳримизнинг кўп қиррали ҳаётига оид муаммоларни ечишда ўзингизнинг қимматли фикр ва мулоҳазаларингизни газетхонлар билан баҳам кўриб келяпсиз. Ҳозирги ошкоралик ва демократия шароитида эса сизларнинг партия матбуотига бўлган эътиборингиз, талабингиз янада кучайди. Бу тушунарли албатта. Бу давр тақозосидир.

Шу кунларда «Оқшом» редакцияси 1990 йил режаларини тузмоқда, журналистлар шаҳримиз районларида меҳнаткашлар билан учрашиб уларнинг газета тўғрисидаги фикр ва мулоҳазалари, таклифларини ўрганмоқда. Газетхонларнинг айтаётган қимматли фикрлари «Оқшом»нинг келгуси иш режаларида албатта инобатга олинади.

Бугун эса биз ўзимизнинг яхши ва хайрли анъанамизга содиқ қолиб газетанинг етти мингинчи сонидаги аксарият материалларни сиз, азиз муштарийларимизнинг бизга йўллаган хат-хабарларингиз, мақолаларингиз асосида тайёрладик. Келинг энди, «ОҚШОМ»нинг бугунги сонидаги материалларни биргаликда ўқишга киришайлик.

*Миллий сиёсат: долзарб вазифалар*

## Дастлабки қадам

Миллий маданият марказлари, тузилмалари, жамиятларининг пайдо бўлиши давлатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги қайта қуришнинг белгиларидан биридир. Бу қонуний ҳол: мамлакатимизда бошланган демократиялаш жараёни аввалги йилларда миллий сиёсатда йўл қўйилган англашилмовчиликлар, бузилишлар ҳақида ошкора ва баралла гапириш имконини берди. Эндиликда миллий ўз-ўзини англашнинг, ўз халқи тарихига қизиқишнинг жадал суръатлар билан ўсиб бораётганлиги, халқ маданияти, урф-одатлари ва анъаналарини қайта тиклаш истаги ва камарбасталик кузатилмоқда.

Шаҳримизда маданият марказлари ва жамиятларини ташкил этиш ҳаракати қарийб бир йил муқаддам бошланди. Тинчлик ва дўстлик пойтахти Тошкентда истиқомат қилаётган кўпгина миллатларнинг вакиллари ташаббускор группаларга бирлашиб, ташкилий ишларни бошлаб юбордилар. Ҳозир Тошкентда уйғурлар, арманлар, яҳудийлар, озарбайжонлар, қозоқлар, корейслар, татарлар ва бошқа миллатларнинг маданий марказларини ташкил қилиш бўйича ташкилот комитетлари нисбатан муваффақиятли фаолият кўрсатишмоқда. Уларнинг аксарияти юқоридан «кўрсатмалар» кутиб ўтирмай миллий тилни ўрганиш бўйича якшанба кунлик мактабларида машғулотларни, кўргазмаларни, концертларни ва ҳоказоларни ташкил этишмоқда.

Аммо ишларнинг ҳаммаси албатта кўнгилдагидек бораётгани йўқ. Асосий қийинчиликлар уставни тасдиқлатиш ва рўйхатдан ўтиш, ўз шахсий ҳисоб-китоб счётини очишдан иборат. Афсуски, буларнинг ҳаммаси шу вақтга қадар тегишли қонунларнинг йўқлиги билан боғлиқ.

Шу ва миллий маданият марказлари ва жамиятларининг ҳаёти ва фаолиятини ҳуқуқий бошқариш, уларнинг молиявий аҳволи, истиқболга мўлжалланган режалари билан боғлиқ бошқа масалалар Халқлар дўстлиги музейидаги амалий мулоқотнинг мавзуи бўлди. Шуни таъкидлаш керакки, бундай учрашув Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ташаббуси билан биринчи марта ўтказилди. Шаҳар партия комитетининг секретари К. Р. Расулов Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Қ. М. Рафиқов билан уйғурлар, корейслар, яҳудийлар ва арманларнинг миллий маданият марказларини ташкил этиш бўйича ташаббускор группаларнинг вакиллари ўртасида ошкора, амалий мулоқот бўлиб ўтди. Суҳбатда, шунингдек, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ва шаҳар комсомол комитетининг, Маданият министрлигининг, қатор манфаатдор ташкилотлар ва идораларнинг раҳбарлари иштирок этди.

Тақиқлаш эмас, ўзаро мақбул қарорларни биргаликда излаш, мулоқот ва ҳамкорлик йўлигина белгиланган мақсадларга олиб бориши мумкин. Учрашувда айнан шундай муҳит ҳукм сурганлиги қувончли ҳолдир. Албатта, суҳбатдошлар бир-бирининг фикрига қўшилмаган ҳоллар ҳам бўлди, аммо улар бир-бирларини тушуниш истакларини намойиш этишди.

Ягона миллатлараро маданият марказини ташкил этиш ғояси суҳбатнинг асосий масалаларидан бири бўлди. Мазкур марказ алоҳида тузилмаларнинг фаолиятини бошқарган алоҳида бир халқнинг маданияти қайта тикланишигагина эмас, энг муҳими маданиятларнинг бир-бирини бойитишига, дўстлик ва қардошлик ришталарининг мустаҳкамланишига, миллатлараро муносабатларнинг уйғунлашувига хизмат қилган бўлур эди. Ушбу масала хусусида батафсил тўхталган шаҳар партия комитетининг секретари К. Р. Расулов Халқлар дўстлиги музейи бу борада вақтинча ўзига хос штаб бўлиши мумкин эди, деб таъкидлади. Масалан, шу ерда, олдиндан келишилган бир куни миллий маданият марказларини ташкил этиш бўйича ташаббускор группалар ёки ташкилот комитетларининг аъзолари йиғилиб, ўзларини қизиқтираётган масалаларни муҳокама қилишлари, келажакка режаларни белгилашлари мумкин бўларди. Унга қадар вақтинча бекор турган бинони, қулайроқ иморат қачон пайдо бўлади, деб кутиб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Умум халқ, умум миллий ишлар йўлида бир-биримизга томон пешвоз чиқишимиз лозим. Шундан кейин ишларимиз қандай боришини ҳаёт кўрсатади.

Куни кеча юзлаб ёш тошкентликлар Республика пионер ва ўқувчилар саройига, Саманта Смит номидаги Халқаро болалар ҳаракати музейининг очилишига ташриф буюрдилар.

— Тошкентлик тинчлик учун кураш фаоллари ўттиздан зиёд мамлакатлардан экспонатларни тўплашди, — дейди музейни ташкил этиш ташаббускорларидан бири Д. М. Меленевский. — Аввалига биз материалларни Давлат чет тиллар педагогика институти ҳузуридаги Тошкент халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати музейининг бўлимларидан бирида сақлаб келдик. Аммо бир ярим йил ичида уларнинг сони мингдан ошиб кетди. Шунинг учун мустақил болалар музейини ташкил этишга қарор қилинди. Ана шу режани амалга оширишда бизга Тинчликни ҳимоя қилиш Ўзбекистон комитети ва Тинчлик фондининг бўлими, Республика пионер ва ўқувчилар саройи ёрдам берди.

**СУРАТДА:** музей залида.

## Депутат ва ҳаёт

**Бундан бир неча ойгина муқаддам Иттифоқимизнинг барча бурчакларида қизғин давом этган сайловолди учрашувлари ҳаммамизнинг ёдимизда. Халқнинг энг муносиб вакиллари унинг бугунги ва эртанги куни, ютуқ ва муаммолари билан яшовчи инсонлар депутатликка номзодликка кўрсатилди.**

**Номзодлар эса ўз ўрнида бундай учрашувларда шахсий платформалари билан чиқишиб, улкан вазифаларни адо этишга ваъда беришди. Мамлакатнинг энг олий органига муносибларнинг муносиблари сайландилар. Эндиликда шаҳар ва район Советлари депутатларини ҳам ана шу тажриба асосида сайлаш ниҳоятда муҳим. Қоғозбозлик, юқори аппаратларнинг кўрсатмалари ва кўр-кўроналик билан сайлов яшикларига бюллетенларни ташлашдан бугун ҳеч ким манфаатдор эмас. Маҳаллий Советларга сайловлар яқинлашаётган бир пайтда жойларда халқ ва депутатларнинг муносабатлари қандай, ишончли вакиллар бугунгача қандай вазифаларни амалга оширдилар, келажак режалар қандай!**

# Ваъдага вафо керак

Яқинда шаҳримизнинг Акмал Икромов районидаги «Бекобод» маҳалласида бўлиб ўтган учрашувда шаҳар мутасадди раҳбарлари ҳамда депутатлар бу саволларга жавоб беришга ҳаракат қилдилар. Мазкур район территориясининг бир қисмини кўп қаватли уйлар эгаллаган бўлса, каттагина майдонда хусусий уйлар, ўнлаб маҳаллалар жойлашган. Турар жой аҳолиларига қандай хизмат кўрсатишяпти? Учрашувда мана шу масалалар юзасидан қизғин мунозара олиб борилди. Қуйида биз сўзга чиққан ўртоқларнинг фикрлари билан танишамиз.

— Маълумки, Акмал Икромов районидаги Бешқайрағоч массиви 1966 йилги зилзила оқибатида қурилган эди, — деди йиғилишни очган Акмал Икромов райони маҳаллалар фаолиятини мувофиқлаштириш кенгашининг раиси, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти ўқитувчиси Саидраҳмон Шодиевич Мирзаев. — Аҳоли ўз маблағлари ҳисобига турар жойларни барпо этаётган пайтда мутасадди ташкилотлар болалар боғчаси, телефон, транспорт ишини ташкил этишга ёрдам берамиз, деб ваъдалар берган. Афсуски бир неча йиллардан буён бу ваъдалар тўлиқ адо этилмаяпти. Очиғини айтганда бугун нафақат районда, балки шаҳримизда ҳам ғалати аҳвол юзага келган. Шаҳарнинг бир қисмида хусусий уй-жойларга эга бўлган ерли аҳоли, иккинчи қисмида эса давлат томонидан қурилган кўп қаватли биноларнинг эгалари истиқомат қилишади. Айни пайтда иккаласининг ижтимоий аҳволини солиштириб кўрсангиз, орасидаги катта тафовутни кўрасиз. Бу авваламбор уйлардаги шароитларга тегишли. Қолаверса болалар муассасалари ўртасидаги фарқ ҳам кўзга ташланади. Биргина бизнинг массивда «атиги» 3 минг ўринли боғча етишмайди. Кино-театр каби маданият муассасалари ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Яна шуниси қизиқки, биз билан чегарадош бўлган Чилонзор районида канализация 100 фоиз ўтказилган бўлса, бизда ҳатто водопровод ҳам бу кўрсаткичга етишолмаяпти. Биз раҳбар ташкилотлардан яшаш шароитларини яхшилашни узоқ талаб қилдик. Ҳайрон қоладиган томони, талабларимизга бирорта раҳбар рад жавобини бермайди. Аммо натижадан ҳам дарак йўқ. Балки бунда етарли талабчанлик кўрсатмаётганимиз учун ўзимиз ҳам айбдордирмиз. Қолаверса ҳамма талабларни фақат бир-икки нафар раҳбарлар зиммасига юклаётганлигимиз ҳам нотўғридир. Район маҳаллалар фаолиятини мувофиқлаштириш кенгаши аъзолари маслаҳатлашиб, шу тўхтамга келдик-ки, депутатларнинг иши ҳам мувофиқлаштирилмас экан, ижобий ўзгаришнинг бўлиши қийин. Бугунги йиғилишдан мақсад ҳам депутатлар соҳаси ва ваколатини ҳисобга олиб, улардан қай бири қайси талабларни бажаришини аниқлаб олишдир.

— Тошкентда 800 мингдан зиёд аҳоли маҳаллаларда яшайди, — дейди Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Қ. М. Рафиқов. — Улар ҳозиргача ўз муаммолари билан юқори ташкилотларга кўп мурожаат қилишмаган. «Бола йиғламаса, она сут бермайди» деган нақл бор халқимизда. Лекин ҳозир хусусий уй-жойлардаги муаммолар халқнинг ҳақли талабига асос бўлаяпти. Бу борада шаҳар ижроия комитети «Маҳалла» программасини тузиб чиқди. Маҳаллаларнинг 2010-йилгача бажарилиши лозим бўлган ижтимоий аҳволи ушбу программа орқали ҳал бўлади.

Навбатдаги сўзни СССР халқ депутати Й. Акбаров олди:

— Маълумки, халқ депутатларининг I съездидан сўнг, Олий Советнинг комиссияси ўз ишини бошлади. Мен транспорт бўйича комиссиянинг ишида қатнашдим. Хуллас, 5 августда Тошкентга келдим. 26 августда биринчи қабулим бўлди. Одамларнинг талабларини эшитяпман. Лекин одамлар нима учундир район ва шаҳар Совети ҳал қила оладиган кичик талаблар билан СССР халқ депутатларининг олдига келишяпти. Йўқ, бу билан мен халқ талабларини бажаришдан бош тортаётганим йўқ. Лекин ҳар ҳолда ҳар бир депутат ўз ваколати даражасида ҳаракат қилиши керак. Ахир биз баъзи шахсларнинг ваннасини тешилиб қолгани ёки водопровод жўмраги бузилиб қолгани ҳақидаги талабларини бажариш билан шуғуллансак, республикамиздаги қатор муаммолар ҳал бўлмай қолиб кетаверади-ку. Ваҳоланки бизда бундай вазифалар жуда кўп. СССР халқ депутатларининг I съездидан қайтганимиздан сўнг, сайловчилар сўзга чиқмаганимиз, муаммоларни кўндаланг қўя олмаганимиздан кўпчилик норози бўлди. Лекин кўплаб депутатлар, жумладан мен ҳам сўзга чиқишни сўраб, президиумга бир неча бор хат ёздим. Бироқ бунинг имкони бўлмади. Тан олишимиз керак, сайловолди кампаниясида номзодлар депутатлик учун астойдил курашиб, платформалари билан чиқишди, катта ваъдалар берилди. Биз ана шу тортишувлар билан республиканинг умумий талаблари программасини ишлаб чиқа олмадик. Ҳолбуки Москва ва Болтиқбўйи республикаларининг группалари съезддан анча илгариёқ катта муаммоларни акс этган программалари билан келишганди.

Навбатдаги сессияларда бундай ҳамжиҳатлик биз учун мактаб бўлади деб ўйлайман.

Мен ҳозиргача кўплаб одамлар билан учрашдим. Ҳозир уларнинг наказларини бажаришга ҳаракат қиляпман. Шахсий платформамда ўз олдимга қўйган вазифалар юзасидан эса зарурат туғилса республика ва иттифоқ раҳбарларига мурожаат этиш ниятидаман.

— Йўлдош ака, бугун биз боғча таъминоти, маданий муассаса ва эътибор зарур бўлган барча ижтимоий соҳалар рўйхатини тузиб чиққанмиз. Сиз бу масалалардан қайси бирини қачон ҳал қилиб беришни зиммангизга оласиз?

— Албатта бу вазифаларни ҳал қилиш учун маблағ керак. Планга киритилган бўлса, бажаришга ҳаракат қиламиз.

— Сизга маълумки, бу масалалар Олий Советда қайта кўрилади. Сиз унинг аъзосисиз. Бюджет, планлаштириш масалалари хусусида Давлат план комитетига мурожаат қилиб, унга ўзгартиш киритишни талаб қилишга ҳақлимисиз?

— Албатта.

—Сиз ҳал қилмасангиз, яна кимга ишонайлик? Демак, боғча таъминоти масаласини сизнинг зиммангизга юклаб, шу муаммони ечиб беришни сиздан талаб қиламиз.

Ҳал қилиниши ҳаёт зарурати бўлиб турган муаммолардан бири бу — хотин-қизларнинг яшаш ва ишлаш шароитини яхшилаш масаласи. Бу соҳада депутат Дилбар Қосимовадан сайловчиларнинг умиди катта.

— Албатта ҳаммамиз мустақил фикрга эгамиз, — дейди маҳалла фаолларининг мурожаатига биноан СССР халқ депутати Дилбар Қосимова. — Съезддан қайтгач, наказларни бажаришга киришдим. Сергели, Фрунзе, А. Икромов ва Чилонзор район ижроия комитетларига талабномалар бердим. Аммо ҳозирча уларга жавоб бўлмаяпти. Талаб қилиш яна давом этади. Жумладан, Тошкент аэропортини четга чиқариш муаммоси ҳал бўлиш арафасида.

Хотин-қизлар меҳнатини уйда ташкил қилиш борасида, республика хотин-қизлар комитетидан сайланган СССР халқ депутати Р. Убайдуллаева билан ҳамкорликда иш олиб борадиган бўлдик. Умуман, районимиздаги аёлларни ишга жалб қилиш ва кўп тармоқли касалхона аҳволини яхшилаш масалаларини тез орада бажаришга ҳаракат қиламан.

Ўзбекистон Олий Советининг депутати А. Ф. Змеевскийга берилган саволлар бир-бирини такрорларди.

— Анатолий Фёдорович, магазинларимиз қурилишини назоратга олинг, чунки савдо қилиш учун ҳеч қандай шароит йўқ.

— Нима учун массивимизда савдо дўкончалари кам?

— Ойбек маҳалласидаги ўзгариш қачон амалга ошади?

Дарҳақиқат, ҳар бир депутатга йиғилган кишиларнинг беҳисоб саволлари кўп эди. Гоҳо илтимос қилиб, гоҳ талаб қилиб бўлса ҳам, кўп йиллардан бери тўпланиб келган ижтимоий муаммоларни ҳал этиб беришни сўрадилар.

— Юқорида таъкидланганидек, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида «Маҳалла» программаси устида иш олиб борилмоқда, — дейди Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Л. А. Костин. — Хусусий сектордаги уй-жойларда, маҳаллалардаги яшаш шароитлари ҳақиқатдан ҳам кўп қаватли давлат уйларига нисбатан ёмонроқ. Мазкур программа авваламбор ўртадаги ана шу тафовутни йўқотишга қаратилган. Ўтган йили шаҳримизда ўтказилган 15 километрли канализация тармоғининг 7 километри Акмал Икромов районига тўғри келади. Кейинги йили райондаги бу кўрсаткичга яна 15 километр қўшилди. Бугунгача районда кўмир билан ёқиб иситилаётган мактабларнинг борлиги ташвишли, албатта. Шаҳар ижроия комитети бу мактабларни қисқа фурсатда табиий газга ўтказади. Умуман районда иссиқлик, газ, водопровод ва канализация ўтказиш «Маҳалла» программасига киритилган. Унда шаҳар бўйича белгиланган тадбирларнинг бажарилишига тахминан 4,5 миллиард сўм сарфлаш кўзда тутиляпти.

Шаҳар Советининг депутати, «Водоканал» тресги бошқарувчиси З. Т. Солихўжаев Л. А. Костиннинг фикрларини давом эттирди.

— Бундан икки ой бурун Ойдин Собирова номли маҳаллада шундай учрашувларимиздан бири бўлиб ўтганди. Ўшанда ҳам водопровод ва канализация тармоқлари қурилиши ҳақида гапиргандик. Шуни айтиб ўтиш керакки районда шу йил охиригача ремонт-қурилиш бошқармаси кучи билан яна 6 километр канализация тармоғи ўтказилади. Кейинги йил эса 15 километр. Буни район маҳаллаларининг водопровод билан тўла таъминланмагани ҳам олдимизга катта вазифаларни қўйяпти. Келгусида Тошкентда сув тармоғи қурилиши учун 75 миллион сўм маблағ ажратиш кўзда тутиляпти. Планга кўра бу тармоқлар дастлаб Шамшид кўчасининг 1—2 проездида, Наби Ғаниев, Оқтепа, Ихтиро, 3-проезд, Нашриёт, Ильич, Садойи ва Уйғур проездларида амалга оширилади. 1990 йил планлари эса Зиё Саид, Собир Раҳимов, Мирзаев, Якдил, Садоқат, Бобур, Ташаббускор, Атоий, Меҳмондўст, Бекобод ва Ҳакимбобоев кўчаларида амалга оширилади.

Йиғилишга тўпланган маҳалла вакиллари хонадонларда мол боқиш истагида эканликлари, лекин унга ем-хашак топиш муаммоси, район партия комитети ва ижроия комитети раҳбарлари бу муаммони ҳал қилишга ваъда бериб, уни дарҳол ёдларидан чиқарганликлари ҳақида гапирдилар.

Шаҳримизнинг Акмал Икромов районида бундай учрашувлар одат тусига айланиб бормоқда. Депутатлар ва шаҳар раҳбарлари билан ўтган навбатдаги йиғилиш ҳам эндиликда эски иш услубларидан, қоғозбозлик ва бюрократия услубларидан воз кечиш зарурлигини кўрсатяпти. Дарҳақиқат, халққа қуруқ ваъда эмас, амалий тадбирлар керак!

**В. МАДИМАРОВА,**
**Ф. ҲУСАНОВА.**

Будапешт. Ер юзи аҳолисига хавф солаётган экологик фожиа муаммосига кўпчилик эътиборини жалб этишга қарор қилган венгриялик ёш ёзувчи Янош Шебеэк ўзига хос ғоядан фойдаланди. У одамларни ҳайвонот оламининг энг ривожланган тоифасига киритиб, уларнинг «турлари» ҳам пойтахт ҳайвонот боғида яшовчилар қаторидан ўрин олиши лозим, деган хулосага келди. Я. Шебеэкнинг ўзи кўнгилли равишда қафаслардан бирига жойлашиб олиб, вақтни бой бермай шу ернинг ўзида зиёратчиларнинг таниқли олимлар, жамоат арбоблари билан учрашувларини ташкил этди, юқоридаги мавзуда суҳбатлар уюштирди. Ёзувчининг нуқтаи назари ўз кучидан фойдаланган одамлар наботот ва ҳайвонот оламини қириб юбораяпти, бу пировард натижада табиатнинг фалокатига олиб келади, деган маънони англатади.

СУРАТДА: Я. Шебеэк (чапда) ва Л. Боглар.

МТИ — ТАСС сурати.

## Венгрия—89

# ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ШУНДАЙ ҚАРОР ҚИЛДИ

«Эртангиз хайрли бўлсин, ўртоқлар» — асли касби адвокат бўлган Ласло Вари Венгриянинг Зала области партиявий раҳбари сифатида ўзининг биринчи нутқини ана шундай сўзлар билан бошлади. Шу лаҳзада унинг ўзи ҳам бўлаётган воқеаларга охиригача ишонмасди. Соат эрталаб 4 дан 30 минут ўтган эди. Саҳаргача чўзилиб кетган ВСИП область конференцияси ҳозиргина янги партия раҳбариятини сайлади. Сайлов кутилмаган натижа берди. Партия конференциясининг делегатлари раҳбар органларнинг состави хусусида илгариги раҳбарият тайёрлаган таклифларни рад этишди ва «кўчадан келган коммунистлар» таклиф этган туб ўзгаришлар программаси учун овоз беришди. Область партия органларининг структураси ўзгарди. Орадан бир кун ўтгач Венгрия газеталарида область партия конференцияси тўғрисида ҳисоботни ўқиган газетхонлар ҳангу манг бўлиб қолишди. Илгариги обком тарқатиб юборилган, унинг аппарати, обкомнинг бўлимлари кераксиз деб топилган эди. Булар ўрнига мувофиқлаштирувчи бюро ва жамоатчилик асосида ишлайдиган раис бошчилигидаги ВСИПнинг область правлениеси сайланган эди.

...Залаегерсеге шаҳрида илгариги партия бошқарувидан ВСИП обкомининг биносигина қолган, бу бино жуда «савлат»ли, шу билан бирга бир оз бегонага ўхшарди. Кенг зиналардан юқорига кўтарилмоқдаман. Расмий бинолар учун типик бўлган важоҳатли қоровул бу ерга нима мақсадда келганимни билгач, биринчи секретарнинг собиқ қабулхонасига кирасиз, деб йўл кўрсатди. Қабулхонанинг эшиклари ланг очиқ, ҳаммаёқни папирос тутуни босиб кетган хонада жинси шим ва ёзги кўйлак кийган бир неча киши қизғин суҳбатлашарди. ВСИП область правлениеси янги раисини ва мувофиқлаштирувчи бюрони қандай топсам бўлади, деб сўрадим. «Худди ўзимизда», дейишди улар ва катта, кўп телефонлар ўрнатилган кабинетга таклиф қилишди.

— Вақти келиб шу бинода, шу кабинетда ишлайсан, дейишса сира ишонмас эдим, — деди жилмайиб область партия раҳбари. — Ҳозир обком биносининг эшиклари ҳамма учун очиқ. Партия одамлар учун қабул кунлари ва қабул соатлари белгилаб қўйишга ҳаққи йўқ. Агар партия «арши аъло»дан пастга тушмаса ҳокимиятдан маҳрум бўлиб қолиши мумкин. Бундан буён эскичасига раҳбарлик қилиб бўлмайди, одамларнинг ишончини қайтадан қозониш керак. Ният нечоғли яхши бўлмасин, эски методлар билан эришиб бўлмайди. Ўзгаришларнинг моҳияти ана шундадир, биз буни Зала областидаги қайта қуриш демоқдамиз. Раҳбарликнинг биз танлаб олган формалари идеал, айни муддао, деб даъво қилмайман, бу тажрибадир. Эҳтимолки, бошқа областларда бошқача шакллар топилар, партияни янгилашга эришиш муҳимдир. 6 октябрь куни очилиши мўлжалланаётган съездга жозибадор программа ва ташкилий структуралар билан бориш муҳимдир. Назаримда, илгариги партком, унинг аппаратини ўтмиш юки босиб турарди, унга ўтмиш асорати халал берар эди. Улар нечоғлик яхши раҳбар бўлишмасин, бошқа партиялар янги шароитларда омма билан ишлашнинг самарали усулларини қидириб, «қувиб етаётганида», эскичасига сиёсий иш олиб бориб бўлмайди.

Шуни англаб олганимиздан кейин, деб уқтиради Ласло Вари, биз ВСИП ислоҳ этиш тўгаракларини очдик. Партия раҳбариятининг янги структураси лойиҳасини ишлаб чиқдик ва уни партия конференцияси делегатларига муқобил лойиҳа сифатида тақдим этдик. Ана шу программа ғолиб чиқиб, мен шу лавозимга сайланган эканман, бу кўп жиҳатдан биз учун кутилмаган ҳодиса бўлди. Лекин ана шунинг ўзиёқ ўзгаришлар лозимлиги ва мумкинлигидан далолат бериб турибди. Чунки ВСИП давр даъватига жавоб беришга қурби етишидан партиянинг барча аъзолари манфаатдордирлар.

Ҳамсуҳбатимнинг фикрича, қуйи партия ташкилотлари партияни янгилашнинг негизи бўлиши мумкин. Биз шундай партия бўлишини истаймизки, унда масалаларнинг ҳал этилиши ким гапираётганига эмас, қандай масала муҳокама қилинаётганига боғлиқ бўлсин. Область миқёсида раҳбариятнинг эмас, балки оддий аъзоларининг манфаатлари ўз ифодасини топиши керак. Партия ташкилотларига катта мустақиллик демакки, катта масъулият зарур. Агар партия ҳаракати ҳақиқатан ҳам демократик бўлса, у партия ичида фикрларнинг эркин айтилиши имкониятини берса, ана шу тақдирдагина партия катта мустақилликка эга бўлади ва масъулиятни ўз зиммасига олади. Марказда ҳамма учун бажариш шарт бўлган қарорлар қабул қилиш йўли билан эмас, балки ана шу қарорларга ҳамма ўз ихтиёри билан рози бўлиши орқали бирликка эришиш лозим. Қуйи партия ташкилотлари хўжалик жиҳатдан мустақил ва тенг ҳуқуқли бўлишлари керак.

Зала областидаги конференцияда ана шундай структуранинг бир варианти сифатида партком ўрнига область правлениесини тузиш, аппаратни қисқартириш ва обкомнинг илгариги бўлимларини тарқатиб юбориш таклиф этилди. Правление съездлар ва партия конференциялари ўртасида партиянинг олий сиёсий органидир. Область учун долзарб бўлган масалаларни ҳал этмоқ учун қуйи партия ташкилотларига таклифлар ишлаб чиқиш правлениенинг вазифасидир. Правлениенинг бевосита кўрсатмалар беришга ҳаққи йўқ. Правление жойлардан тушаётган барча фикр-мулоҳазаларни умумлаштириши лозим, бундан мақсад шуки, правлениенинг таклифлари барча партия ташкилотлари учун мақбул бўлсин ва бу ташкилотлар уларни ихтиёрий бажаришсин. Правление ўз фаолиятини доимий ёки вақтинчалик ишчи комиссиялар ёрдамида амалга оширади.

Правление ҳузурида оператив орган сифатида ВСИПнинг кам сонли мувофиқлаштириб турувчи бюроси ишлайди, мазкур бюрога область партия конференциясида сайланган, бошқа ишлардан ҳоли бўлган одам бошчилик қилади. У ёрдами зарур бўлган мутахассислар билан меҳнат шартномалари тузишга ҳақлидир.

— Мувофиқлаштирувчи бюро қандай ишлайди? — суҳбатга қўшилди шу бюро раҳбари Миклош Балог, — Биринчидан, биз правлениега хизмат қилишимиз керак, зиммамизга топширилган вазифаларни ҳал этишимиз лозим. Бюро ўз-ўзидан қуйи партия ташкилотларига кўрсатма бера олмайди, аксинча, унинг бутун фаолияти ҳам худди правление иши сингари бошланғич ташкилотларнинг назорати остида бўлади. Биз шуни уқиб олдикки, илгариги катта аппаратдан наф йўқ, мутахассисларни жалб этиш анча самаралидир. Ишни қуйидагича ташкил этганмиз: правление бирор-бир муаммони белгилаб олади, бюро эса ана шу муаммони ҳал этиш учун энг яхши олимлар ва мутахассисларни таклиф этади, агар зарур бўлса уларни Москвадан ҳам чақирамиз.

— Партия съездига тайёргарлик ҳозир биз учун энг муҳим вазифадир,—дейди Ласло Вари.—Бўлажак анжуман партия тарихида катта босқич бўлади. Делегатлар қандай программа ва қандай ғоялар билан сўзга чиқишлари жуда муҳимдир. Ҳозир шу ҳақда бош қотирмоқдамиз, вакилларимиз съездга олиб борадиган программани тайёрламоқдамиз. Съездга тайёргарликнинг иккинчи жиҳати ҳам бор, яъни биз ҳар кунги иш билан одамлар ишончини қозонишга, худди ана шу янгиланган ВСИПгина мамлакат олдида турган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга қодир бўлган куч эканлигига одамларни ишонтиришдир. М. С. Горбачев Совет Иттифоқида ўтказаётган сиёсат бизга куч-қувват бағишламоқда ва ибрат бўлмоқда. СССРда содир бўлаётган ўзгаришларнинг дадиллиги ва миқёси биз амалга ошираётган эксперимент учун шарт-шароит ва имконият яратади.

—Ласло, партиядан қониқмаган экансиз, нега энди бошқа баъзи кишилар сингари оппозиция лагерига ўтиб кетмадингиз?

—Эътиқод ҳақидаги масала — принципиал масаладир. Биз партия турмушининг айрим жиҳатларини нечоғлик танқид қилмайлик, ҳар қалай, ғояларнинг ўрни айричадир. Марксизмнинг фундаментал қоидалари, коммунистик таълимот, социалистик қадриятлар бор, Мен шулар тарафдориман. Коммунистик таълимотнинг негизи бўлган қадриятларни амалда рўёбга чиқаришга интилмоқдаман, мурод-мақсадимиз эски нарсаларни шунчаки бузиб ташлаш эмас, юқорида айтганимдек, янгиликларга интилишдир. Оппозиция эса принципиал жиҳатдан буржуазия жамиятининг қадриятлари ва ақидаларига таянмоқда. Агар ВСИП фаол ҳаракат қилмаса ўз сиёсати ва ташкилий структураларини халқ аксарият кўпчилигининг истагига мослаштирмаса ва аниқ-равшан программага эга бўлмаса, сиёсий ҳаётдан четлашиб қолиши мумкин. Биз, ислоҳотлар тўгарагининг аъзолари ўзгаришлар бўлишини ўйлаб, ҳаракат қила бошладик. «Биз қуйидан», демократик йўл билан социализм қадриятларини қарор топтиришга интилмоқдамиз, бундан буён ишни эскичасига юритиш мумкин эмаслигини уқиб олганмиз. Хўш, ВСИП ислоҳотлар тўгараклари ўзи қандай пайдо бўлди? Иш жуда енгил кўчди: кўпинча бир-бири билан дўст бўлган оддий коммунистлар биргаликда кафега йиғилиб ёки меҳмонда тўпланишиб ниманидир ўзгартириш керак, деган қарорга келишди. Шундан кейин ўзгача программалар ишлаб чиқила бошланди. Бизнинг Зала областимизда ана шундай программа амалга оширилмоқда. ВСИПни ислоҳ этиш тўгараклари — бу қуйидан ташаббус булоғининг очилишидир.

...ВСИП область комитети биносида бўлганимда, шунга қаноат ҳосил қилдимки, истаган киши бу ерга кириши мумкин экан. Кўпчилик, шу жумладан оппозициядаги партияларнинг вакиллари ҳам суҳбатлашиш, бирор-бир таклифни муҳокама қилиш учун бу ерга келиб турибдилар. Мен обкомда бўлганимда Венгрия халқ партиясининг маҳаллий раҳбарлари кириб келишди. Улар маҳаллий партия газетасида эълон чиқаришни илтимос қилишди. Хуллас, правлениенинг кўп таклифларини бир хил талқин этиб бўлмайди, ахир, Венгриянинг ўзида ҳам ВСИПни ислоҳ этиш тўгараклари ҳаракатини ҳар хил одамлар турлича баҳоламоқдалар.. Ҳамонки, Зала областида сиёсий ҳаётга доир энг янги, бокира таклифларни оппозиция эмас, ВСИП ўртага қўяётган экан, бунга аҳоли жуда қизиқиб қарамоқда. Ҳар қалай, ВСИП Зала областида ташаббусни ўз қўлига олди.

**Андрей КУКЛИН,**
**ТАСС мухбири.**
**Будапешт.**

# «Парле» фирмаси Тошкентда

СЎНГГИ йилларда Ўзбекистон — Ҳиндистон дўстлик алоқаси тобора кенгайиб ва мустаҳкамланиб бормоқда. Ҳозир шаҳримизда «Ганга» магазини, «Сангам» ошхонаси ишлаб турибди. «Тата» фирмаси пойтахтимиз марказида меҳмонхона қуриб беряпти. Яқинда яна бир хушхабар тарқалди. Чанқовбосди ичимликлар тайёрловчи «Парле» фирмаси вакиллари республикамиз буюртмачилари билан шартнома туздилар. Мутахассисларимиз Ҳиндистонда бўлиб фирманинг ҳаёти ва ичимликлар ишлаб чиқариш технологияси билан танишиб қайтдилар. Шуниси қизиқки, ичимликлар нафақат шиша идишларда, шунингдек чиройли қоғоз идишларда ҳам савдога чиқарилар экан. Бизда шулардан уч хилини тайёрлаш мўлжалланмоқда. Булар «Лимна» (лимонли ичимлик), «Мааза» (мевали ичимлик), «Гольд-Спот» апельсинли ичимлик)лардир.

— Фирма ҳозирча 150 минг шиша ва шунча идишга етадиган аралашма озуқани текинга юборди, — дейди 2-пиво заводи директори Темур Каримович Каримов. — Ундан ичимликлар тайёрлаб савдога чиқарилади. Агар аҳолига манзур бўлса кўплаб ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Иккинчи пиво заводида ичимликлар ишлаб чиқаришга мўлжалланган линия корпусининг қурилиши 1988 йили октябрь ойида бошлаб юборилган эди. Қурилиш-монтаж ишларини «Узагрострой»га қарашли республика биринчи қурилиш монтаж трести олиб бормоқда.

— Қурилиш ишлари жуда ҳам сусткашлик билан олиб борилмоқда. — дейди 2-пиво заводи бош инженери Султонмурод Абдухолиқов. —Қурувчилар 814 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини ваъдалари бўйича 1989 йил 28 июнда бажариб комплекснинг биринчи навбатини фойдаланишга топширишлари керак эди. Кейин йигирма бешинчи августда топширамиз деб бизни иккинчи марта алдашди. Яқинда ҳиндистонлик дўстларимиз келиб кетишди. Улар олдида уятли бўлиб қолдик. Қурилиш ишлари қаттиқ назоратга олинмаса яна чўзилиб кетиши мумкин. Ваҳоланки, 1 сентябргача улар 814 минг сўм ўрнига бор-йўғи 394 минг сўмлик иш бажаришди. Аҳвол шу кетишда давом этса шартномачиларимиз олдида юзимиз яна қизариб қолиши ҳеч гап эмас. Бунёдкорлар бунинг масъулиятини чуқур ҳис этиб ҳаракат қилишмаса бўлмайди.

Ҳа, завод раҳбарларининг куйиниб гапирганларича бор. Маълум бўлишича, қурувчилар бир ишни охирига етказмай бошқасини бошлаб юборишар экан, ишчилар кўпинча материал йўқлигидан бекор ўтиришади. Бу бепарволик, ўзибўларчилик эмасми? Бунга ким жавоб беради? Масъулиятсизлик ҳам шунчалик бўладими?

Ичимликлар ишлаб чиқаришга мўлжалланган автомат линиялар аллақачон олиб келинган. Улар завод ҳовлисида қурилишнинг битишини пойлаб ётибди. Қурилиш ишлари тугаши билан Италиянинг «Симонация» ва Ҳиндистоннинг «Форчун — интернейшн» фирмалари ўзаро ҳамкорликда линияни монтаж қилишга киришадилар. Ушбу линия тайёр бўлгач, бу ерда соатига 15 минг шиша ичимлик чиқариш мумкин бўлади.

**Ҳ. МИРЗАКАРИМОВ.**
**Муаллиф суратлари.**

# Ишчи кафолати

Тошпўлат Жавҳаров меҳнатнинг илғор усуллари, янги техникани жорий этиш, пардозлаш-қурилиш ишларини тўғри ташкил этиш йўлларини яхши ўзлаштириб олган. Шунинг учун ҳам уни Тошкент область территориал қурилиш бирлашмасидаги пардозлаш бошқармасида ташаббускор бригадир, дейишади.

Ўз касб сирларини мукаммал эгаллаб олган бу пешқадам қурувчи бошқарманинг илғор бригадаларидан бирига бошчилик қилади. Мана, қарийб ўн йилдан бери шаҳримиздаги қурилишларда тер тўкмоқда.

Ўнлаб ёшлар шарафли бинокорлик касбини ундан ўрганганидан фахрланишади.

Тажрибали мураббийдан фақат кейинги пайтнинг ўзида Т. Муҳсимов, Ф. Исомиддинов, Ф. Ёқубов каби бир қатор ёшлар пардозлаш сирларини ўрганиб олишди. Бригада аъзолари «Алгоритм», тўқимачилик комбинати, лак-бўёқ заводи, «Зенит», мотор заводи каби йирик саноат иншоотларидаги объектларни, шунингдек бир қатор турар жой биноларини «аъло» ва «яхши» баҳога фойдаланишга топширишган. Ҳозир коллектив бинокорлари «Ғалабанинг 40 йиллиги» массивида бунёд этилаётган саноат иншоотини сайқаллашмоқда. Иш сифати ва суръати ёмон эмас.

Ҳозир Тошпўлат Жавҳаровнинг ўзи 1990 йил ҳисобига меҳнат қиляпти. Унинг етакчилигидаги коллектив ўн иккинчи беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини Улуғ Октябрнинг 72 йиллигигача адо этишга аҳд қилган.

—Пешқадам бригадирнинг сўзи билан иши бир, — дейди бошқарма бош инженери Илҳом Алиев, — коллектив ўз мажбуриятини албатта бажаришига ишонаман. Бунга аҳил оиланинг 14 пардозловчиси кунлик зарбдор меҳнати кафолат беради.

**Д. ОБЛАЕВ.**

## Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон бўйлаб

⊙ ДУШАНБЕ. Тинчлик учун курашувчи «Френдшип форс» ташкилотининг делегацияси чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқалар совет жамияти уюшмасининг таклифига биноан Тожикистонга келди. Делегация аъзолари — америкалик бизнесменлар, хизматчилар, ўқитувчилар, уларнинг фарзандлари ўн кун мобайнида душанбелик оилалар ҳаёти ва турмуши билан, тожик халқининг тарихи ва маданияти билан танишадилар, республиканинг диққатга сазовор жойларини томоша қиладилар.

⊙ БУХОРО. Бухоро областидаги Зарафшон колхозининг партия ташкилоти чойхонада мунозара клуби ташкил этди. Тарғибот ишлари учун бундай қулай жой топиш қийин. Чунки қадимдан шарқ чойхонаси одамлар ўзаро суҳбат қурадиган севимли жой бўлган. Кишилар билан ана шундай яқиндан, норасмий суҳбатлашиш халқ орасида партиянинг обрўсини оширишга ёрдам беришга коммунистлар ишонадилар.

⊙ УСТЬ-КАМЕНОГОРСК. Югославиянинг «Лавчевич», «Планум» ва «Центрокооп» фирмалари билан маҳаллий қўрғошин-руҳ комбинати шартнома имзолади. Фирмалар 1992 йилгача бу ерда поликлиника, стационар, профилакторий, диагностика бўлими ва спорт-соғломлаштириш комплексини ўз ичига олган даволаш маркази қуриб бериш мажбуриятини ўз зиммасига олди. Комбинат ўз шерикларига ҳақ тўлаш ўрнига асосий ишлаб чиқариш чиқитларини етказиб беради.

⊙ БЕКДАШ (Красноводск области). «Карабогазсульфат» бирлашмаси ва район маиший хизмат комбинатининг ҳамжиҳатлиги туфайли Приморье посёлкаси маиший хизмат кўрсатиш янги марказига эга бўлди. Бу ерда сартарошхона, кийим ва пойабзал тикадиган, ремонт қиладиган устахона, суратга олиш хонаси, кийимларни кимёвий тозалаш жойи, ижара пункти бор. Бирлашма ўзи учун бино қуриб олди, кадрлар ва жиҳозлар билан таъминлаш вазифаси эса комбинат зиммасига тушди.

**(ТАСС мухбирларининг хабарларидан).**

## Илм-фанимиз заҳматкашлари

# Иқтидор

ФАН ОЛАМИНИ ўрганиш, ҳаёт тараққиёти учун янгилик яратиш, турли кашфиёт-ихтиролар қилиш осон эмас. Бунинг учун иқтидор, талант, жуда катта қунт-сабот керак. Айниқса, техника соҳасида сермашаққат меҳнат қиладиган олиму-зукколар иқтидорига таҳсин айтса арзийди. Улкан тракторлар, ўрмаловчи экскаваторлар, кўтаргич кранлар, турли типдаги автомашиналар яратилаяптики унинг ихтирочилари меҳнатини сўз билан ифодалаб бўлмайди. Айни пайтда ана шу техникаларнинг чидамлилиги ва яшовчанлигини ошириш йўлида куч сарфлаётган олимлар сафида — ўзбек йигити Сарваржон Қодиров ҳам бор.

Ҳар бир халқ ўз олими билан фахрланади. Ёш ва таниқли олим Сарваржон Қодировнинг биз фахрланадиган хизматлари нима? Келинг, унинг ҳаёт йўли билан қисқача танишайлик.

Сарвар Қодиров ёшликдан техника сирларини ўрганишга, янгиликлар яратишга чанқоқ эди. У Тошкент политехника институтини имтиёзли диплом билан тугатгач, шу ерда ассистент қилиб ишга қолдирилди. Орадан сал ўтмай унинг педагогик маҳоратининг юксаклиги кўпчиликда яхши таассурот қолдирди — уни катта ўқитувчиликка олишди. У педагогик ишни илмий тадқиқот билан муштаракликда олиб бориб, машинасозликка доир қатор илмий ва методик мақолалар эълон қила бошлади. 1969 йилда Москва Автомобиль ва йўллар институтининг илмий кенгаши Сарваржон яратган илмий иш учун техника фанлари номзоди деган илмий, даражани берди. Орадан сал ўтмай доцент фахрий ёрлиғи берилди.

Ёш олимнинг илмий ечимлари тез орада бутун Иттифоққа ёйилди. Бунга унинг иқтидори ва изланувчанлиги яхши омил бўлди. Бугунги кунда фан ва техника учун сув-ҳаводек зарур бўлган — машиналарнинг чидамлилиги ва яшовчанлиги, тажриба шароитида приборлар ва аппаратуралардан фойдаланиш муаммолари юзасидан кўплаб асосли тадқиқотлар яратди. Техника фани соҳасида ечимини кутаётган Ўрта Осиё шароитида автотракторлар двигателларининг узоқ муддати ишлаш сирларини, автомобиль двигателларининг ишга чидамлилиги муаммоларини илмий ва назарий жиҳатдан ечиб берди. Бу янгиликлар олимга динамика ва механика соҳасида тенгсиз ягона мутахассис номини берди.

Иқтидорли олим янги куч ва янги ғайрат билан муаммоли ишланмаларини ишлаб чиқаришга жорий этиш билан бирга, тўпланган илмий ва амалий тадқиқотларини монографик ҳолда муҳтасарлади, натижада унинг «Двигатель ва автомобиллар назарияси», «Автотрактор двигателларининг Ўрта Осиё шароитида узоқ муддат ишлатиш» каби йирик тадқиқотлари юзага келди.

Сарваржоннинг илмий-педагогик фаолиятида 1984 йил ўта қувончли бўлди. У Ленинград қишлоқ хўжалиги институти илмий кенгашида «Иссиқ ва чанглик шароитда ишлайдиган автотракторлар двигателлари ресурсининг ишлаш муддатини, қувват ва самарадорлик кўрсаткичларини яхшилаш методлари» деган мавзуда докторлик ишини ҳимоя қилди. Шунгача олим машинасозлик соҳасида 130 дан ортиқ илмий ва назарий мақолалар, рус ва ўзбек тилларида 7 монография, 3 дарслик нашр эттирди. Энди унинг номи чет элларга ҳам танилди. Айниқса, олимнинг «Ички ёнув двигателлари» монографияси техника фани соҳасида шуҳрат қозонди. Олимимиз техникага доир адабиётларни ўзбекчага зўр маҳорат билан ағдарадиган таржимон сифатида ҳам танилган. У машҳур олимлар Х. Хова ва М. С. Масловларнинг «Автомобиль двигателлари» дарслигини 1976 йилда биринчи бўлиб ўзбек тилига ўгириб, институт миллий группалари студентларига ярашиқлик туҳфа қилган эди. Боғ мевали дарахти билан гўзал, деганларидек Сарваржон фан боғида 5 шогирдига кандидатлик иши бўйича илмий раҳбар, юзлаб диплом ишларига мутасадди сифатида ёрдам бериб келяпти.

⊙ Олимнинг эзгу меҳнатлари куни-кеча партия ва ҳукуматимиз томонидан юқори баҳоланди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан профессор Сарвар Қодировга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» юксак унвони берилди. Бу унвон заҳматкаш, камтар ва одми инсон, фидойи коммунист — Тошкент автомобиль ва йўллар институти «Автомобилларни ишлаб чиқариш ва ремонт қилиш» кафедрасининг мудири Сарваржон Қодировга арзийди.

**Ҳайдарали УЗОҚОВ,**
**Нурмуҳаммад ХОЛЛИЕВ,**
**филология фанлари номзодлари.**
**Мавлуда ҲАЙДАРОВА,**
**ўқитувчи.**

## Қаршидан хат

# Илмий анжуман

КЕЧА 14 сентябрь куни Ҳамид Олимжон номидаги Қарши Давлат педагогика институтида Ўзбекистон ССР халқ таълими министрлиги, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тил ва адабиёт институти ва Ўзбекистон ССР Маданият фонди томонидан ташкил этилган иккинчи республика илмий-амалий конференция Ўзбекистон ономастикасига бағишланди.

Конференцияда Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Қарши, Термиз, Фарғона, Қўқон, Нукус, Урганч, Гулистон, Қизил, Китоб, Ангрен, Шаҳрисабздан ташқари Москва, Ленинград, Душанбе, Боку, Пенза, Қозон, Олмаота, Тбилиси, Уфа, Фрунзе, Карачаевск, Челябинскдан олимлар ва мутахассислар иштирок этмоқдалар.

Конференция иштирокчилари «Топонимика» секциясида саксон тўрт маъруза, «Антропонимика» секциясида ўттиз бешта маъруза ва «Ономастиканинг умумий ва амалий масалалари», шунингдек, «Зоонимика», «Ктематонимика» ва «Космонимика» секцияларида ўттиз иккита маъруза тинглайдилар ва муҳокама қиладилар.

Илмий-амалий конференция уч кун давом этади.

**Суннатулла РИЗАЕВ,**
**педагог.**

## Во ажаб!

# Алдамчи... роботлар

ТЕЛЕФОНИМИЗ ишламай қолди. Табиийки, бу ҳақда тузатиш идорасига хабар қилдик. Бунинг учун тартиб бўйича 08 ни териб, ортидан ўз телефонингизнинг рақамларини илова қилиш керак. Биз ҳам шундай қилдик. Телефон трубкасидан йўғон овоз эшитилди: «Сиз билан робот гаплашаяпти. Телефонингизнинг кабели узилган. Ремонт ишлари олиб борилаяпти...».

Лўнда айтилган бу гапларни эшитиб хурсанд бўласиз: «Э, техникага қойил-э», — дейсиз, демакки ремонт ишлари олиб борилаётган экан, тез орада тузаларкан-да, — деб умид қиласиз. Аммо кунлар, кунлар кетидан ҳафталар ўтади, яна телефонингиз жим. Яна ўша жойга телефон қиласиз, яна ўша овоз: «Сиз билан робот гаплашаяпти...».

Яна кутасиз, яна натижа йўқ. Тоқатингиз тоқ бўлиб АТС (бу ўринда 55-АТС)га борасиз. Аммо бу ерда ҳам роботларга дуч келасиз. Лекин булар телефон трубкасидаги роботлар эмас — тириклари. Улар сиз билан темир роботлардан ҳам баттарроқ муомала қилишади. Аввало, эшик олдида ўтирган қоровул жон-жаҳди билан сизнинг йўлингизни тўсади:

— Ахир, мен иш билан, шикоят билан келдим...

— Барибир мумкин эмас!

Ялиниб-ёлвориб ичкарига кириб ҳам олдингиз дейлик: ходимларнинг муомаласи бундан ҳам баттарроқ. Бирор кимса арзингизни тингламайди, «вақтим йўқ», деб хўмрайишади. Бундай «антиқа» муомаладан бўлганингизча бўласиз, лекинноилож ўзингизни босиб, арзингизни шоша-пиша айтасиз. Аммо яна роботларча жавоб оласиз: «Кабель узилган, тузатишади...». Лекин бу гап ёлғон, тузатишмайди. Мана бир ой бўлаяптики бизнинг телефон ишламаяпти. Қанча ишдан қоласиз, бўғиласиз, яна ночор ўша жойга телефон қиласиз. Яна трубкадан темир овоз: «Сиз билан робот гаплашаяпти...».

Э, роботлардан дод-э!

**Мухтор ХУДОЙҚУЛОВ,**
**ёзувчи.**

*Муштарийлар билан 7000-учрашув*

## «Оқшом» почтасидан

### Қаҳрамонни орден кутади

**МЕН 1978 йилдан бери СССР Мудофаа министрлигининг Марказий архивида изланиш олиб бораяпман. Улуғ Ватан урушидан кейин ўтган вақт ичида ҳозир ҳаёт 129 собиқ фронтчига ҳамда мардларча ҳалок бўлган марҳум жангчиларнинг ота-оналари ёки фарзандларига олинмай қолган орден ва медалларнинг тақдим этилишига ёрдамим тегди.**

**Шу йил март-апрель ойларида яна 21 нафар ўзбекистонлик азаматларга оид маълумотларни аниқладим. Улар орасида Тошкент шаҳридан Турсун Мусаев деган баҳодир йигит ҳам бор. Взвод командири, лейтенант Т. Мусаев 1921 йилда туғилган, Совет Армияси сафига Тошкент шаҳрининг Калинин кўчасидан чақирилган. У немис-фашист босқинчиларига қарши олиб борилган шиддатли жангларда 270-ўқчи дивизиясининг 975-ўқчи полки составида иштирок этган. Кўрсатган жасорати ва мардлиги учун Қизил Юлдуз ордени билан мукофотланган.**

**Ҳаёт бўлса Турсун Мусаевнинг ўзи, акс ҳолда азамат офицернинг авлодлари ўзларини маълум қилишса яхши бўларди. Қаҳрамонни орден кутяпти.**

**Мажид САМАДОВ,**
**Улуғ Ватан уруши иштирокчиси.**

### Қизилтепа сувининг мўъжизаси

**ЎЗБЕКИСТОН ССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети ветеранлари республика санаторийси Фарғона областининг Қизилтепа массивида жойлашган.**

**Санаторий 15 гектар ерни эгаллайди. Теварак-атроф салқин, чинор, мажнунтол ва манзарали дарахтлар билан қуршалган.**

**Бундан 20—25 йиллар муқаддам республика геологлари шу жойдан минерал сув топдилар. Унинг таркибида 10 дан ортиқ кимёвий элементлар бўлиб, ошқозон, ичак, жигар, радикулит, асаб касалликларини даволашда катта ёрдам бермоқда.**

**Санаторийда ванна корпуслари, физиотерапия ва массаж кабинетлари мавжуд. 24 кун ичида 300 нафар ветеранлар дам олиб, даволанишаяпти. Масалан, пойтахтнинг Октябрь районидан С. Ғаниева соғайгач қўлтиқтаёғини ташлаб, уйига қайтиб кетди.**

**Қизилтепа суви мўъжиза, ванна олсангиз ўзингизни енгил сезасиз. Тўйиб ичсангиз, овқат яхши ҳазм бўлиб, асабга ижобий таъсир кўрсатади.**

**А. АҲМЕДОВ,**
**Фарғона шаҳри.**

## Турмуш чорраҳаларида

# Сохта фарёдинг нечун?

**ОТАНИ ҳурмат қилиш, улар олдида одоб билан туриб хизматларини бажариш — фарзандлик бурчимиз. Шу ўринда оталарга бўлган ҳурмат ва уларга қандай хизмат қилиш ҳақида кичик бир мисол келтирайлик.**

**Бир киши кечаси уйқудан уйғониб, ўғлидан: «Сув бер!» деб сўрабди. Ўғли сув олиб келгунча отаси яна ухлаб қолибди. Отасининг ширин уйқусини бузишни лозим кўрмаган ўғли: «Отам яна уйғониб сув сўрар», — деб, ухламасдан отасининг уйғонишини кутиб ўтирибди.**

**Отага одобли, тарбияли боланинг ҳурмат-иззати ана шундай бўлади... Афсуски, минг афсуски... Энди мана бу воқеани эшитинг.**

**Жаҳонгир отанинг кўзларига боқиб, унинг нима деяётганини билишга одатланмади. Чунки Жаҳонгир онасидан бир ярим ёшлигида етим қолди. Отаси Мирзокир ака эса шофёр бўлиб ишлаш билан бирга, унга оналик ҳам қилиб оқ ювиб, оқ тарадди. Емай — едирди, ичмай — ичирди. Мирзокир ака фарзандини ўз келажаги деб билди. Аммо-лекин Жаҳонгир отасининг шунча қилган хизматларига нон тепкилик қилди. Ҳа, ҳа, нон тепкилик қилди!**

**У отасининг маслаҳати билан катта шаҳарлардан бирига ўқишга кирди. Аввалига қишлоғига ёлғиз отасини кўргани тез-тез бориб турди. Йиллар ўтган сари отасини кўрмаса юраги талпинмайдиган ва соғиниш одатлари уни тарк эта бошлади. Ўзи билан ўзи овора бўлиб қолди. Ўқиши кун сайин оғирлашиб бораётганиданми ёки бирон-бир сабабданми Жаҳонгир қишлоғига жуда кам борадиган бўлиб қолди. Бу ҳам майлику-я, икки энлик хат ёзишни ҳам ўзига эп кўрмади. Жаҳонгир ўқиб юрган кезида бир Матлуба деган қизга уйланди. Уйланиш тўйини эса ўша ерда — ресторанлардан бирида дўст ва биродарлари билан ўтказди. Отаси Мирзокир акани тўйга таклиф қилиш у ёқда турсин, уйланаётганлиги ҳақида хабар ҳам бермади.**

**Орадан йиллар ўтди. Бу орада Жаҳонгир ўқишни тугаллаб, уйлик-жойлик бўлиб кетди. Энди у 5 фарзанднинг отаси, ёши ҳам анчага бориб, сочларига оқ оралаганди. Кўзлари зор-интизорлик билан ўғлини кутаётган ота шўрлик эса бу орада қаттиқ бетоб бўлиб қолди. Кўнгли нимандир сезди шекилли, уйнинг ҳамма ёғини бир амаллаб саранжом-саришта қилди. Емай-ичмай бўлажак келини учун йиққан келинлик сарполарини тахлаб сандиққа солди. Орадан кунлар ўтган сари, унинг аҳволи оғирлашди. Бир неча йилдан бери кўрмаган ўғли Жаҳонгирни қўмсар. Қани энди у ҳозир келиб қолса-ю, уни бағрига босиб, тим қорагина жингалак сочларидан сийпалаб эркаласа! Мирзокир ака энди негадир кексалар орасида кўринмас, кўчакўйга эса умуман чиқмас эди.**

**Орадан анча вақт ўтди. Шаҳар бозорида Жаҳонгирни бир ҳамқишлоғи тасодифан учратиб қолади. Ҳамқишлоғи унга отаси анча вақтдан бери оғир касал бўлиб ётганлигини ва уни интизор кутаётганлигини айтади.**

**Ана шу ҳамқишлоғи билан бўлган тасодифий учрашувдан уч ой ўтгандан сўнг, отаси ёдига тушиб уни кўргани қишлоққа боради. Лекин, минг афсуски кеч эди. Ҳа, кечиккан эди. Чунки отаси бундан бир ҳафта аввал вафот этган эди. У ҳатто отаси қабрига бир қисим тупроқ ҳам ташлай олмади. Ўша куни ҳамқишлоқларидан сўраб-суриштириб отаси қабрини излаб топади. Ўзини отаси қабрига ташлаб дод-фарёд солиб йиғлайди. Лекин энди унинг бу йиғлашлари кимга керак эди?**

**Мен ўзимга ушбу саволни берар эканман, беихтиёр бир шоиримизнинг қуйидаги сатрлари ёдимга тушди.**

**Тирикликда йўқламай**
**Ўлганда фарёдинг нечун?**
**Дилинг тошу, кўзда ёш,**
**Сохта афғонинг нечун?**

**Азиз оқшомхон, мен сизга ҳаётда ўзим кўрган бир воқеа ҳақида ҳикоя қилдим. Ахир ҳаётимизда бундай воқеалар бўлмаётганига ким кафолат бера олади? Отани интизор қилишга ва уни хўрлашга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ!**

**Латифжон МАНСУРОВ,**
**Тошкент область, Коммунистик район «Политотдел» колхозининг Кавардон қишлоғи.**

# Ирода

## Дўстимга хат

БАХТИЁР ДЎСТИМ! Сенга ота-онанг бу исмни қўяётганларида, улар сенинг келажагинг порлоқ бўлишини, ўз турмушинг, оиланг, умуман жамият, дўстларинг даврасида чинакамига бахтиёр бўлишингни орзу қилишган.

Ҳа, улар орзуларига етдилар. Сендан кейин яна етти фарзанд кўриб, уларнинг ҳар бири сендан ўрнак олиб ўсишларига дил-дилларидан қувондилар. Энди уларнинг биргина орзуси сени севган дилдорингга уйлантириб, бахтингдан завқланиш эди. Ҳа, улар бу эзгу-ниятларига ҳам етдилар... Лекин... лекин у келин бевафолик қилди... Онанг билан оталаринг орзу-умидларини чил-парчин қилди. Сен ўзингни ўтга урдинг, сувга урдинг... бўлмади. Бевафодан ажралишдан бошқа илож тополмадинг.

Йўқ, сен тақдирга тан бериб яшайдиганлардан эмассан. Сен курашдинг, сен ўз келажагинг, ота-онанг орзу-умидлари учун ҳам курашдинг. Лекин наилож, уринишларинг зое кетди, у бевафо кўч-кўронини кўтарди-ю, қоронғу тунда ғойиб бўлган нуқтадек йўқолди...

...Лекин сенинг тортаётган азобларинг, ота-онанг олдида, ўша бевафо олдида полапондек уринишларинг гувоҳи бўлган қўшни қиз — Мавлуда сенга меҳр қўйди, кечалари «Шундай йигитнинг қадрини билмади-я, у номард» дея кўзларидан уйқу қочди.

Сен ҳам ҳақиқий аёл латофати, унинг меҳри, ундаги одамийлик олдида лол қолдинг... Лекин буни ота-онангга қандай етказишни билмай ўз дардингга ўзинг кўмилиб яшадинг. Сени бу хижолатдан ҳам Мавлуда халос этди... Юрагингдан ўт чақнаб кетди, ота-онангга унинг ўзи бор гапни тушунтирди... Қиз боладаги мардлик, метин иродага тан бермасдан илож йўқ... Йигит қалбини тушунадиган қизлар ҳам хайрият бор-а!

Сен ҳақиқий бахтингни топдинг: ота-онанг қалбини тоғдек кўтардинг, улар ҳам фарзандлари бахтидан сархуш эдилар. Лекин... дўстгинам, бу гал тақдирга тан беришга мажбур бўлдинг. Сенинг ўғил-қизларинг дийдорига тўя олмай, уларнинг камолотини кўролмай онанг, орадан салгина вақт ўтиб отанг дунёдан кўз юмдилар... Наилож, бу кўргулик ҳам бор экан...

Сен онанг қабри тепасида «Укаларим, сингилларимни ҳеч ўкситмай, ўзингиз истаганингизча уйли-жойли қиламан, хотиржам ётинг, онажон!» дея сўз бердинг. Сенинг бундай бўзлашларингга ёнингда турган Мавлуда доимо ҳамдард бўлиб турди.

Ҳа, Бахтиёр дўстим! Сендаги сабр-тоқат матонат ва виждонга тасанно! Айтган ваъдангни ўн чандон ортиғи билан онанг руҳини шод этдинг. Ҳозирда ҳамма укаларинг ҳам, сингилларинг ҳам ўз бахтидан мамнун. Улар сени ҳам она, ҳам ота, ҳам маслаҳатгўй ака сифатида ҳурматлайдилар. Оналарининг ўрнига оналик қилган, ҳар қайсисини оқ ювиб, оқ тараган умр йўлдошинг Мавлудадан бир умр миннатдордирлар.

Бахтиёр! Мана қарийб беш йилдирки... (айтишга ҳам тилим бормайди) Мавлуда кўрпа-тўшакка михланиб қолди — қандайдир бир бедаво дардга чалинди... Сен бормаган касалхона, учрамаган шифокоринг қолмади, дори-дармон, нажот излаб болаларнинг ризқи-насибасини яримта қилиб бўлса ҳам Мавлудани оёққа турғазиш йўлида ўзингни ўтга ҳам, чўққа ҳам урасан. Айтишга осон, лекин беш йил бемор аёлни парвариш қилишнинг ўзи бўладими! Бу ёғига жўжабирдай жонсан...

Дўстим! Эсингдами, бир кун сен мендан сўраб қолдинг. «Нима учун сен ўз ҳикояларинг, турмуш аччиқ-чучуклари ҳақида, вафодор аёл, номард эркаклар ҳақида ёзаётганингда қаҳрамонларинг исми-шарифларини ўзгартирасан, ахир ҳаммаси ўз кўрганларинг, ҳаётда учратган воқеаларинг-ку!» Дўстим, сўзларингда жон бор. Лекин мен қаламга олган воқеаларда ё у томон, ё бу томонда салбий хислатлар бўлади, бунинг устига тақдири ўша қаҳрамонларим тақдирига ўхшаш кимсалар ҳам бўлиши мумкинки, кимларнингдир асабига тегиб кетишим бор. Лекин инсон одобни одобсиздан ўрганади...

Дўстим, мени кечир! Бу гал ҳеч кимнинг исми-шарифини ўзгартирмадим. Сендек мард киши ва Мавлудадек вафодор аёллар айтарли даражада кўп эмас, сабр-тоқат ҳам ҳар кимга ўлчаб берилгандек...

Мана, беш йилдирки, сенда ҳаловат йўқ, беш йилдирки дўстларинг даврасида очилиб ўтира олмайсан, беш йилдирки хотининг билан томошалар, тўй-ҳашамларга бирга бора олмайсан...

Бечора Мавлуда! Балки ўзи қай аҳволда-ку, у ҳам сен ҳақингда шуларни ўйлаётгандир, сенинг кўнглингни кўтариш йўллари билан банддир унинг ўйлари... Илож қанча!..

Синглим Мавлуда! Сиз бу ҳақда кўпам ўйлайверманг, мен дўстимни яхши биламан, у сизнинг оёққа туриб кетишингиз учун жонини ҳам аямайди. Синглим, мана эрингиз зир югуриб, кимлargадир зор ялиниб ажойиб ноёб дори топиб келибди... Шояд у сизга амал қилса.. Шифокорлар ҳам шу фикрдалар, сиз ана шулар ҳақида ўйланг. Эрингиз ўлимларни доғда қолдирган инсон матонати ҳақида сизга китоб тақдим этган. Гарчи сиз уни бир неча бор қайта ўқиган бўлсангизда, ёстиғингиз остидан уни олиб яна бир варақланг...

Дўстим Бахтиёр! Мана ойдин кунлар яқинлашмоқда. Сени азоблаган у кунлар ҳам ортда қолиб кетар. Лекин унут бўлиб кетмайди. Чунки сен дўстларинг, қариндош-уруғларинг, қўни-қўшнилар қалбида энг эзгу, энг ўчмас одамийлик изини қолдирдинг, ирodангга балли, дўстим!

**Рустам САИДОВ,**
**СССР Журналистлар уюшмасининг аъзоси.**

## Сўраган эдингиз...

# Уйда ишласангиз

**Мен болаларимнинг ёшлиги туфайли бир олим кишининг уйида хизмат қилмоқчиман. Эшитишимча, уй хизматчилари билан уни иш билан таъминловчи граждан ўртасида шартнома ёзма равишда тузилиши керак экан. Шу муносабат билан сизлардан шундай хизматлар учун тузиладиган шартнома қоидалари, иш тартиби ҳақида мутахассис жавобини батафсилроқ баён қилишингизни сўрайман.**

**Б. Холдоров.**

СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети ва ВЦСПС секретариатининг 1987 йил 28 апрель қарори билан тасдиқланган Низомга мувофиқ уй хизматчиларининг гражданларга адабиёт ва бошқа ижодий фаолиятларида техник ёрдам бериши, бошқа хизматлар қилиши шартнома асосида амалга оширилади.

Бу ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг меҳнат ҳақидаги қонунлари (Низомда белгиланган айрим алоҳида ҳолатларни назарда тутган ҳолда) кўрсатилган кишилар учун қўлланилади. Якка меҳнат фаолияти ҳақидаги қонун уларга таъсир кучини ўтказа олмайди.

Бундай шартнома муайян ёки номуайян муддатга, лекин 3 йилдан ошмаслиги шарти билан ёзма равишда тузилади ёки айрим ишни бажариш учун кетадиган вақтга тузилади. Агар иш қисқа муддат ичида бажариладиган бўлса (умумий ҳисобда бир ой ичида 10 кундан ошмаса) ёзма шартнома тузилмайди.

Шартнома томонлар қўл қўйгандан кейин 7 кундан ошмасидан маҳаллий касаба союзи органи рўйхатидан ўтиши керак. Қўл қўйилган кун шартнома тузилган кун деб ҳисобланади.

СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети ВЦСПС билан келишган ҳолда меҳнат дафтарчаларини қўллаш ҳақидаги 1974 йил 20 июнь қарорида (1985 йил 2 август 252-сонли қарор таҳририда) тасдиқланган қўлланмага асосан шартнома билан рўйхатдан ўтган уй хизматчилари учун касаба союзи органлари томонидан меҳнат дафтарчаси тўлдирилади. Меҳнат дафтарчасига ёзув шартномага асосан киритилади. Шартномага кўра иш вақти қоидада кўрсатилгандек умумий ва узлуксиз иш стажига киритилади.

Асосий ишдан ташқари бўш вақтларида гражданларнинг иши билан банд бўлган уй хизматчилари учун меҳнат дафтарчаси очилмайди ва бу ҳақда дафтарчага ёзув киритилмайди.

Яқин қариндош-уруғлар билан уй хизматлари учун гражданларнинг шартнома тузишига йўл қўйилмайди. Булар жумласига ота-она, эр-хотин, ака-ука, опа-сингил, ўғиллар, қизлар, шунингдек, эр-хотинларнинг ака-ука, опа-сингиллари киради.

Шартнома юзасидан келиб чиққан низолар район (шаҳар) халқ судларида кўриб чиқилади. Шартноманинг ҳақиқий эмас деб топилиши (шартномада белгиланган шартлар нотўғри кўрсатилган ҳолларда) ҳам шундай тартибда амалга оширилади.

Уй хизматчиларининг иш ва дам олиш вақтлари томонларнинг ўзаро келишуви билан тартибга солинади. Томонлар иш кунини бир неча бўлимларга бўлиши, кейин иш вақтини, жамлаштириб ҳисоблашлари мумкин. Бунда жамлаштирилган ҳисоб 3 ойдан ошмаслиги керак.

Дам олишнинг конкрет кунлари шартномада кўрсатилади. Шартномада кўрсатилган конкрет дам олиш кунлари томонларнинг келишуви билан ўзгариши мумкин, бу ҳақда улар бир кун олдин бир-бирларини хабар қилишлари керак. Ишчининг розилиги билан дам олиш, байрам кунларида ишлашга йўл қўйилиши мумкин.

Бундай хизматга жалб қилинган уй хизматчисига гражданин 15 иш кунидан кам бўлмаган меҳнат таътили беришга мажбур. Ўзаро келишиб иш ҳақи сақланмайдиган таътил кунлари ҳам берилиши мумкин.

**Абдужалил ҲАСАНОВ,**
**ҳуқуқшунос.**

# «Мактаб бозори кўп-у...»

**«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» МАҚОЛАСИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИДАН ЖАВОБ КЕЛДИ**

**Газетанинг шу йил 14 август сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган танқидий мақолада кўплаб ота-оналарнинг магазинма-магазин елиб-югуриб, фарзандларига зарур бўлган мактаб формаларини ва бошқа буюмларни тополмай, сарсон бўлаётганликлари фактлар мисолида танқид қилинган эди. Унда Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги шаънига ҳам гаплар айтилган, жумладан, министрлик бўйича баъзи кўрсаткичлар адо этилаётганига қарамай ўқувчиларга чидамли ва арзон формаларни, қизлар фартугини топиб бўлмаётганлигининг бош сабаби министрликка қарашли корхоналарда нархи баланд киймкечаклар тикиш, яъни планни бажариш учун кўпроқ қимматбаҳо буюмлар тикиш ҳисобига ишларни юришаётган қилиб кўрсатишаётгани айтиб ўтилган эди.**

**Ана шу танқидий мақола юзасидан редакцияга министрликдан келган жавобда шундай дейилади:**

**—«Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги «Мактаб бозори кўп-у...» мақоласини кўриб чиқди.**

**Республика тикувчилик корхоналари аҳолининг кундалик, унча қиммат бўлмаган мактаб формаларига бўлган эҳтиёжини қондириш учун изчил иш олиб боряпти. Бундай маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳажмлари мунтазам ошиб бормоқда. 1989 йилда тикувчилик саноати корхоналари томонидан қиз болалар кўйлаклари ва ўғил болалар кўйлакларига бўлган савдо буюртмалари қондирилди.**

**1989 йилда Чирчиқдаги «Ғунча» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси республика улгуржи савдо ярмаркасида белгиланган моделдаги болалар мактаб формаларини етказиб бериш бўйича савдо ташкилотлари билан шартнома тузди. 125 мингта ёки 2338 минг сўмлик болалар формалари етказиб берилади. Ундан ташқари савдо ташкилотларининг илтимосига кўра, эркин моделдаги мактаб формалари етказиб бериш бўйича шартнома тузилди. У 42 мингта ёки 1072 минг сўмликни ташкил этади. Тасдиқланган моделдаги буюмлар билан эркин формадаги костюмлар ўртасидаги фарқ ҳар бирига ўрта ҳисобда 4—40 сўмни ташкил этади.**

**Барча турдаги газламалардан тикилган мактаб формаларини 1987 йилдан буён маҳаллий саноат корхоналари ишлаб чиқармоқда.**

**Савдо ташкилотларининг ўқув қуроллари /портфеллар, ўқувчиларнинг сумкалари ва ҳоказолар/ бўйича берган буюртмалари 104 процентдан зиёд қилиб адо этилди. Ўқув қуроллари бўйича берилган 2020 минг дона буюртмадан йил охиригача 2099 минг дона қилиб етказиб берилади. Шу жумладан, ўтган 8 ой ичида планга қўшимча 12 минг дона ўқув қуроллари ишлаб чиқарилди.**

**Аҳолининг мактаб формаларига бўлган эҳтиёжини янада тўлароқ қондириш мақсадида тикувчилик саноати ассортимент ва модалар республика маркази ва тикувчилик корхоналари мутахассислари мактаб формалари моделларининг янги намуналарини ишлаб чиқишди ва бу намуналар тасдиқланди. 1990 йилда улар ишлаб чиқарилади ва савдо ташкилотларига етказиб берилади.**

**З. БОЛТАБОЕВА,**
**Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрининг ўринбосари».**

## Оқшомхон мактуби йўлга чорлади

# ОСИЁ «ҚОПЛОНИ»ГА НИМА БЎЛДИ?

⊙ «Ҳурматли редакция! Биз яқинда телевидение орқали жаҳон чемпиони, машҳур боксчи Руфат Рисқиевнинг онасини кўрган эдик. Унинг йиғлаб айтган гапларини эшитиб қаттиқ изтиробга тушдик. Наҳотки у шу аҳволга тушиб қолди! Бир вақтлар ҳатто чет элларда машҳур бўлиб, Осиё «Қоплони» деган номни олган Ўзбекистоннинг мард ўғлонига энди ҳурмат шуми! Руфатнинг келажагини ким бўғди, уни руҳан ким хўрлади! Р. Рисқиев учун банкадан махсус ҳисоб очиб беришсин, моддий ёрдам берамиз. У — бизнинг фахримиз.

Ғанижон АБДУБАННОПОВ,
Фарғона вилояти, Олтиариқ район «Иттифоқ» колхози».

* * *

⊙ «Рисқиев касал деб эшитдик. Илтимос, у ҳақда бизга тўлиқроқ хабар беринг. Нима, у энди керак бўлмай қолдими! Унга нисбатан бефарқ бўлмайлик.

Дилмурод САИДОВ,
Тошкент».

* * *

⊙ «Биз доим ўша одам довруғ таратиб юрганида номини тилдан қўймаймиз. Юртимизни, халқимизни жаҳонга танитяпти, у бизники дея кериламиз. Кейинчи, аста-секин эсдан чиқарамиз. Эсдан чиқармасакда, ҳолинг не деб қизиқмаймиз. Жаҳон чемпиони Р. Рисқиевга нисбатан ҳам шундай бўлди. Наҳотки, бир пайтлар «фахримизсан» деганлар уни ўз ҳолига ташлаб қўйишган!

Холмат ЁҚУБОВ,
Тошкент районидаги «Ильич» колхози ҳайдовчиси»

КИШИНИ ҳаяжонга соладиган сатрлар. Ҳа, тан олиш даркор, бепарвомиз, керагида тилга оламиз, кейин унутамиз, тақдири нима бўлди, деб қизиқмаймиз. Руфат Рисқиев катта боксдан кетгач, бир неча йиллар у унутилди. Йўқ, ҳамма эмас, баъзилар унутишди. Рингда халқнинг обрўсини кўтарган вақтларини унутишди. Яхшиям диёнатли одамлар кўп дунёда. Улар унутишмади, ҳеч қачон унутишмайди ҳам. Олдин ҳам, ҳозир ҳам «қоплони»миз қани?» дея бонг уришмоқда ва улар туфайли баъзилар эслашга, мухлислар саволини тинглашга мажбур бўлишмоқда.

Яна бир оғир беморликни бошидан кечирган машҳур спортчини безовта қилгимиз келмади. У билан дилдан суҳбатлашишга яна бир оз борлигини ҳис этиб, опаси билан суҳбатлашдик. Ўша — укасининг оғир ётганида тепасида парвона бўлган, куйиб-пишган жигарининг ёзиб берган хатини эътиборингизга ҳавола этамиз. Зора ташвишли қалбларга оз бўлсада, ором берса.

«Оқшом» газетаси орқали Руфатнинг тақдири ва саломатлиги билан қизиққан ҳамда унинг ҳаётини сақлаб қолиш йўлида фидокорлик кўрсатган шифокорларга оиламиз аъзолари номидан миннатдорчилик изҳор этмоқчиман.

Руфатнинг анчадан буён мазаси йўқ эди. Иситмаси кўтарилиб, тўхтовсиз йўталарди. Унинг устига бир мунча вақт касаллиги тўғрисида варақа ҳам ололмади. Негаки, бир сабаб билан рўйхатдан ўтган жойида эмас, бошқа уйда яшаётганди. Шундай бўлгач, шифохонада даволаниши ҳақида гап бўлиши мумкинми?

Шу йил 10 апрелда «Рингга қайта чақирилмайди» фильмининг премьераси бўлиб ўтди. 11 апрелда онамизнинг туғилган кунлари эди. Ўша куни эрталабдан менга қўнғироқ қилишди: «Руфатнинг аҳволи ёмон». Фильм премьерасй саҳнада турган пайтидаёқ иситмаси 38,2 даража эди. Телефондан ноxуш хабар эшитиб, ўзим ишлаётган касалхонанинг стоматология бўлими мудири Козим Қодирович Иботхўжаев олдига югурдим. Ортиқча гап-сўзга ҳожат бўлмади, «Дарҳол олиб келинг, ўзимизга ёткизамиз», деди у киши. Козим Қодирович авваллари ҳам бир неча маротаба Руфатни беморхонага ёткизишда, бронхит ва кўл жароҳатларини даволашда ёрдам берганди.

Уни «Шаҳар «Тез ёрдам» касалхонаси»га олиб келганимда иссиғи 39 даража эди. К. Иботхўжаев укамни кўриб «касали оғир, терапия бўлимига ёткизмаса бўлмайди», деди. Ҳамма ўрин банд бўлишига қарамай, раҳбарлар зудлик билан иложини топишди. Руфатнинг аҳволи тобора оғирлашарди. Тўртинчи куни консилиум ўтказилди. Узоқ маслаҳатлашувдан кейин кўкрак хирургияси касалхонасига ўтказишди. У ерда тажрибали врач А. Тишуков қўлидан келган барча муолажани қилди. Александр Александрович Руфатнинг ўпкасидан бир кунда 750 кубик йиринг олиб ташлади. Лекин ҳамон оғир ётарди. Унга қон қуйиш керак эди. Шуни айтиш лозимки, Виталий Викторович Фен ҳар куни Руфатнинг ҳолидан хабар олиб турди. Қон қуйиш зарурлигини эшитганлари заҳоти А. Дин бошчилигидаги республика терма командаси боксчилари қон топширди. Ниҳоят у соғая бошлади. Ўзбекистон ССР Физкультура ва спорт давлат комитетининг раиси А. Р. Антонец республика Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли 4-Бош бошқармасидан Руфатни 2-стационарга ёткизишларини сўради. У ердан рад жавоби келди.

Палата даволовчиси Темур Одилович барча чора-тадбирлар кўриб, Руфатнинг оёққа туришида кўп меҳнат қилди. Уни яна икки марта Александр Александрович қабулига олиб бордик. У киши узил-кесил диагноз қўйди: ўпкасида шиши бор экан. Ҳозир Руфат уйда. Онаизори, уч фарзанди, барча яқинлари унинг атрофида парвонамиз.

Укам билан руҳан ва қалбан бирга бўлганликларингиз учун раҳмат, Сизларга! Доимо соғ-саломат бўлинг!

Ноиба АМИРСАИДОВА».

Дард чекинди. Халқимизнинг фахри — Осиё «қоплони» яна бир ҳаёт синовидан мардона ўтди. Унинг орзулари кўп ҳали. Яхши одамлар, қўли енгил шифокорлар кўп дунёда. Улар туфайли олам гўзал. Машҳур боксчимизнинг ҳаётини сақлаб қолган саломатлик посбонларига куюнчак оқшомхонлар номидан ҳам миннатдорчилик билдирамиз. Руфат ака санаторийдан батамом соғайиб қайтгач, албатта дилдан бир суҳбатлашамиз. Зеро, у билан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

⊙ МАҚОЛА НАШРГА ТАЙЁРЛАНАЁТГАНДА

Ноиба опанинг уйларига қўнғироқ қилдик. Телефон гўшагини Руфат аканинг оналари Тўрахон ая кўтардилар.

— Ишхонасидан Иссиқкўлга йўлланма беришган эди, — дедилар у киши. — Мен ҳам бирга бордим. Шунча дард чеккан боламни ёлғиз юборолмадим. Ишқилиб, энди ҳеч оғримасин. Қанча азоб чекди болам бечора. Ҳамма нарса етарли. Фақат унинг қадрига нисбатан қилинаётган муносабатга хафа бўламан, болам. Тўрт йилдан буён уйга навбатда турибди. Дам олишдан қайтгач, муносиб иш берамиз деб ваъда беришганди. Майли кутайликчи.

Боламнинг кўзларига қараб куяман. Яна ким нима деб кўнглини оғритган экан деб ташвишланаман. Ўзбекистон терма командаси боксчиларига минг раҳмат. Қон қуйиш кераклигини эшитиб бир автобус бўлиб касалхонага боришибди. Шифокорлар уларнинг саккизтасидан олишибди. Шундай яхши одамлар доим бор бўлсин. Қанийди ҳамма ҳам шундай бўлса. Қизим укасини иккинчи стационарга ётқизаман деб ҳанузгача сарсон. Шу ҳам инсофданми айланай? Ахир, уни Ўзбекистон фахри дейсизлар-ку. Ҳақиқатан ҳам ўғлим шу халқнинг фарзанди-ку.

У 15 сентябрда (бугун) Москвага учяпти. Саломатлиги яхши. Октябрь ойи бошларида қайтади. Боламнинг аҳволи билан қизиққанларнинг ҳаммаларига раҳмат! Ҳеч дард кўришмасин!

Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

## Хандалар

# Кулгили суҳбатлар

Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, моҳир сўз заргари Абдулла Қаҳҳор кулгининг ўн битта хилини санаган эдилар: кулди, қаҳқаҳа урди, илжайди, жилмайди, тиржайди, бурни билан кулди, оғзининг танобi қочди, кулимсиради, табассум қилди, заҳарханда қилди, хандон ташлаб кулди. Халқимиз орасида кулгининг бошқа турлари ҳам кенг тарқалган: ўзининг устидан кулиш, бировнинг устидан кулиш, ўз фойдасига кулиш, бировнинг фойдасига кулиш, билмасдан туриб ўзининг устидан кулиб қўйиш, қатра хандалар, ҳаётий хандалар, ҳажвий хандалар, бирор шеърга пародия ёзиб кулдириш, монолог билан кулдириш, диалог билан кулдириш, интермедия орқали кулдириш, аския айтиб кулдириш ва ҳоказолар. Азиз оқшомхонларга қуйида диалог билан кулдиришдан баъзи намуналарни ҳавола этмоқдамиз.

— Одам маймундан пайдо бўлган бўлса, нега қафасдаги маймунлар одамга айланмайди?

— Баъзи одамларнинг «итмушук» бўлиб юрганларини кўргандан кейин, маймунликни афзал билган.

* * *

— Такси ҳайдовчиси автопаркдан чиқаётганда нима дейди?

— Эй, тангрим, қайтимини сўрайдиган мижоз учрамасин!

* * *

— Нега Тошкентдаги газли сувларнинг гази кам?

— Тошкентнинг газли сувларида газ кам бўлса ҳам, унинг ҳавосида нормадагидан тўрт-беш марта газ кўп.

* * *

— Ҳа, дўстим, кўча ўртасида гандираклаб турибсан, уйингга етолмаяпсанми?

— Нега етолмас эканман, уйим шундоққина бурнимнинг тагида-ку.

* * *

— Сиз райком секретарисиз почча, биз ҳам давригизда бир «кресло эгаси» бўлайлик.

— Яхши укажон, мебель магазинида ишлайдиган танишларим кўп, истаган креслоингни олиб бераман.

* * *

— Ўнинчи синфни битиргандан кейин ким бўлмоқчисан?

— Олдин дадам айтган институтга жойлашиб олай, ким бўлишим кейин маълум бўлади.

* * *

— Сенинг даданг жуда семириб кетганлар, оёқ-қўлларини қандай қимирлатадилар?

— Дадам фақат саломлашганда бошларини сал-пал қимирлатадилар.

* * *

— Нигора, шўхлик қилсанг калтак ейсан.

— Вой ойи, қорним очгани йўқ.

* * *

— Наргиза, миямни ачитма!

— Ойижон, миянгиз ачийдиган қатиқми?

Убайдулла АБДУЛЛАЕВ,
Акмал Икромов районидаги Ойдин Собирова номли 106-ўрта мактаб ўқитувчиси.

РАССОМ ТАБАССУМИ

— Стоматология поликлиникасида бир-икки кўрсатганда тишим тузалиб кетарди, бу ерга бир ойдан бери қатнаяпман...

— Кооператив дегани шунақа-да, «чўзиб-чўзиб» олади.

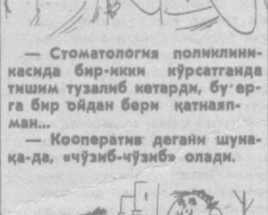

— Чайқовчилик қилгани уялмайсизми, акам!

— Бу чайқовчилик эмас, бир эрмак, укам.

— Озгина бензин топиладими, биродар!

— Топилади, фақат кооператив нархда.

Шуҳрат СУБҲОНОВ
чизган расмлар.

## Болалар сўзлаганда

⊙ КЎЧАДА

Ака укасига пўписа оҳангида деди:

— Агар шунақа инжиқлик қилаверсанг, сени адаштириб, ўзим қочиб кетаман!

Укаси деди:

— Унда, уйга борганда ойимларга айтиб бераман.

⊙ ҚЎШМАНГ...

Ота китобдаги расмларга ишора қилиб деди:

— Бу — шам, бу — шар. Икковини қўшиб, бирга айтсак нима бўлади.

Қизча:

— Қўшманг! Бўлмаса шар ёниб кетади, — деди ҳаяжонланиб.

⊙ ОҚ ХАЛАТ

Дилноза ўртоғига мақтанди:

— Мани адамла-чи касалхонада дўхтир бўлиб ишлайдилар.

Назира ҳам бўш келмади:

— Мани адамлар магазинда ишлайдилар, оқ халат кийиб юрадилар...

⊙ ҚУЛОҚСИЗ ЛАБ

Мактабдан келган Ҳосият бувисига гапини маъқулларди:

— Буви, буви!.. Лаб ёмон экан-а? Қулоқсиз экан.

Бувиси ҳайрон бўлди:

— Нега болам?

— Тег деса тегмасдан, тегма деса тегаркан-ку!

Бобомурод ТОШЕВ.

Муҳаррир ўринбосари
С. Б. ЁҚУБОВ.

## Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТЛИКЛАР
ВА ПОЙТАХТИМИЗ
МЕҲМОНЛАРИ
ДИҚҚАТИГА!
28-«ДРУЖБА»
КИТОБ МАГАЗИНИ
15 СЕНТЯБРДАН
БОШЛАБ
СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАР
НАШРИЁТЛАРИДА ЧОП ЭТИЛГАН НОТАЛАР

### САВДО-КЎРГАЗМАСИНИ ЎТКАЗАДИ

Кўргазмага скрипка, фортепиано, виолончели, духовой музика асбобларига ёзилган ноталар ва музика адабиётлари, шунингдек симфоник асарлар партитуралари кенг ассортиментда қўйилади.

Музика мактабларининг ўқувчилари, консерваторияларнинг студентлари ва музика ўқитувчилари бу ердан ўзлари учун зарур ноталарни харид қилишлари мумкин.

САВДО КЎРГАЗМАСИ 50-«КИТОБСЕВАРЛАР САЛОНИ» МАГАЗИНИДА ТАШКИЛ ЭТИЛГАН.

Адрес: Тошкент шаҳри, Ҳ. Олимжон номидаги майдон 13 «а» уй. Телефон — 35-05-58.

Магазиннинг иш вақтини эслатиб ўтамиз — соат 10 дан 19.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача. Дам олиш куни — якшанба.

СИЗЛАРНИ МАГАЗИНИМИЗГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ!
«ТАШКНИГА» ШАҲАР КИТОБ САВДОСИ ИДОРАСИ.

---

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ
1989-1990 ўқув йили учун
КЕЧКИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

### ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

**Тайёрлов бўлимига ўрта мактабни тугатган, 34 ёшдан ошмаган камида 2 йил меҳнат стажига эга бўлган халқ хўжалигининг ҳамма соҳасида ишловчи ишчилар, шунингдек Совет Армияси сафидан қайтган ёшлар қабул қилинади.**

Тайёрлов бўлимига кириш учун тавсиянома—йўлланма икки йилдан кам бўлмаган иш стажига эга шахсларгагина берилади. Ишчи вазифасидаги амалий иш стажи шу корхонада охирги 2 йили узлуксиз бўлмоғи лозим (шогирд сифатидаги иш стажига тайёрлов бўлимига қабул қилишда ҳисобга олинмайди). Ўқиш учун йўлланма олган колхозчилар ҳар бир йил учун шу колхознинг минимум меҳнат кунига эга бўлишлари зарур.

Тайёрлов бўлими қуйидаги факультетлар бўйича тингловчилар қабул қилади: математика, амалий математика, физика, география (қуруқлик гидрологияси), химия, биология, тупроқшунослик ва агрохимия, ҳуқуқшунослик, ўзбек тили ва адабиёти, сиёсий иқтисод, фалсафа, психология, тарих ва журналистика.

**Тайёрлов бўлимига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим:** университет ректори номига ариза, иш жойидан (ҳарбий қисмдан) йўлланма, ўрта маълумот ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), иш жойидан (ҳарбий қисмдан) характеристика, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (ташкилот раҳбари тасдиқлаган), медицина справкаси (086/У форма), 8 дона фотосурат (3х4 см).

**АРИЗАЛАР 25 СЕНТЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.**

СУҲБАТ (танланган ихтисосга қараб) 2 ЁКИ 3 ФАНДАН 20 СЕНТЯБРДАН ЎТКАЗИЛАДИ. ТИНГЛОВЧИЛАР МАНДАТ КОМИССИЯСИДАН 30 СЕНТЯБРДАН ЎТКАЗИЛАДИ.

Тайёрлов бўлимини тугатган ва битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган шахслар университетнинг 1 курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

**МАШҒУЛОТЛАР 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.**

ЎҚИШ МУДДАТИ 10 ОЙ.

**Паспорт, ҳарбий билет, меҳнат дафтарчаси, комсомол ва касаба союз билетлари шахсан кўрсатилади.**

Бизнинг адрес: 700095, Тошкент шаҳри, Студентлар шаҳарчаси, биология факультети биноси, 1-қават, 105-хона.

---

**Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлиги**
«ҚИЗИЛ ТОНГ» ТИКУВЧИЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ БАЗАСИДАГИ
48-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
**1989—1990 ўқув йили учун**

### ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

**ЎҚИШГА ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИНИНГ ШАҲАРГА ЯҚИН РАЙОНЛАРИДА ЯШОВЧИ 10-СИНФНИ БИТИРГАНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.**

Билим юрти аёллар, болалар ва эркакларнинг устки кийимларини тикувчи-мотористка, тикув машиналарига ремонт хизмати кўрсатиш бўйича механиклар, бичиқчилар тайёрлайди.

10-синфни тамомлаган ўқувчилар 8 ой таълим оладилар, уларга ойига 70 сўм стипендия тўланади.

Барча ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида ўзлари ишлаб топган меҳнат ҳақининг 50 фоизини оладилар. Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаган битирувчиларнинг 10 фоизига олий ўқув юртлари ва техникумларга ўқишга киришлари учун йўлланмалар берилади.

Билим юртида бадиий ҳаваскорлик тўгараги ва спорт секциялари мавжуд.

Ўқувчилар санаторий-профилакторий ва база корхонанинг медицина хизматидан фойдаланадилар.

**Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади:** директор номига ариза, паспорт ёки туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома, маълумот ҳақидаги ҳужжат, медицина справкаси, яшаш жойидан ва ота-онасининг ишхонасидан справка, 4 дона фотосурат (3×4 см), характеристика, таржимаи ҳол.

Адрес: Тошкент шаҳри, 61-алоқа бўлими, Чехов кўчаси: 5-«а» уй (1, 2, 5, 24, 26-трамвайлар; 1, 5, 8, 10, 17-троллейбуслар; 2, 3, 25, 60э, 71, 80э автобусларнинг «Қизил тонг» бирлашмаси» бекати). Телефон — 33-19-24.

---

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг
савдо бош бошқармасига қарашли

### «ЁШЛИК» МАКТАБ-МАГАЗИНИ

**контролёр-кассирлар тайёрловчи
6 ОЙЛИК ва
озиқ-овқат маҳсулотлари кичик сотувчиларини
тайёрловчи**

4 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

НАВБАТДАГИ ҚАБУЛНИ ЎТКАЗАДИ

**ЎҚИШГА 16 ДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН, 8 ва 10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ, ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ПРОПИСКАДА ТУРУВЧИ ҚИЗЛАР КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.**

Ўқувчиларга ойига 50 сўмдан 64 сўмгача стипендия тўланади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Айни вақтда ўқувчилар кечки мактабда ёки савдо техникумида ўқишларини давом эттиришлари мумкин.

**«ЁШЛИК» мактаб-магазинини тамомлаб чиққан ўқувчиларга йирик магазинларда ишлаш учун йўлланмалар берилади ва уларга имтиёзли шартлар билан Совет савдоси техникумининг кечки бўлимига кириб ўқиш учун имконият яратилади.**

**ЎҚИШ РУС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.**

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 65-уй (1, 2, 5, 8, 10, 14, 16-трамвайлар билан борилади). Справкалар учун телефон— 55-75-15.

---

**Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги**
М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

### «БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

**18 СЕНТЯБРЬ СОАТ 19.30 ДА**
Т. ЖАЛИЛОВ НОМЛИ ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ХАЛҚ ЧОЛҒУ ОРКЕСТРИ
1989-90 ЙИЛЛАР

### КОНЦЕРТ МАВСУМИНИНГ ОЧИЛИШИ

**Оркестрнинг бадиий раҳбари ва бош дирижёри — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Форуқ СОДИҚОВ;**
**Дирижёр — АБДУВОҲИД МУБОРАКОВ.**

**ҚАТНАШАДИЛАР:**

ПРИМА-РУБОБЧИЛАР АНСАМБЛИ
**Раҳбари** — Республика ижрочи-созандалар конкурсининг лауреати
**ШУҲРАТ ЗИЁЕВ.**

**Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:** ОЛЬГА ҚУЦЕНКО, МИРЗА ТОИРОВ.

**Республикалараро ва республика ижрочи-созандалар конкурсларининг лауреатлари:** МУҲИДДИН ОТАХЎЖАЕВ, ҚАҲРАМОН НАЗИРОВ, ТОҲИР СОБИРОВ.

**1 Республика мақомчилар конкурсининг лауреати** МАҲМУД ТОЖИБОЕВ.

**Республика созанда-ижрочилар конкурсининг дипломантлари:** ШУКРУЛЛО АҲМАДЖОНОВ, ИЛҒОМ ИРТАЕВ.

**ПРОГРАММАДА:**

Т. ҚУРБОНОВ, Ф. АЛИМОВ, Х. РАҲИМОВ, М. ХАЛИТОВА, М. МАҲМУДОВ, А. ОҒАЖИКОВ, Б. ХУДОЙНАЗАРОВ, Н. БУДАШКИН, П. ЧАЙКОВСКИЙ, П. САРАСАТЕ, А. ПОНКИЕЛЛИ **ва бошқаларнинг асарлари.**

**Билетлар «БАҲОР» концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилмоқда.**

**Справкалар учун телефон — 33-37-69.**

---

### ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

**16 СЕНТЯБРЬ СОАТ 20.00 ДА;
17 СЕНТЯБРЬ СОАТ 17.00 ва 20.00 ДА**

**ЛЕНИНГРАД ДАВЛАТ**
«БЕНЕФИС» ТЕАТР СТУДИЯСИНИНГ
**ГАСТРОЛЛАРИ**

**ҚАТНАШАДИЛАР:**

«БИС» ШОУ ГРУППАСИ

**Ольга ДОМУШУ, Елена ГАГАРИНА,**
**Бутуниттифоқ конкурсининг лауреати**
**Геннадий ТКАЧЕНКО,**
**Бутуниттифоқ конкурсининг дипломанти**
**Георгий ПИЦХЕЛАУРИ, Вадим КАРЕВ, Дмитрий ШУШЕЙКО,**

**ПРОГРАММАДА**

«ФАВҚУЛОДДА ҲОДИСА»

**Постановкачи режиссёрлар — А. МИРОЧНИК, Б. УВАРОВ.**

**Театр студиянинг бадиий раҳбари**
**РСФСРда хизмат кўрсатган артист**
**Михаил БОЯРСКИЙ.**

**Касса соат 10 дан 20.00 гача очиқ.**

Справкалар учун телефонлар — 44-29-04, 44-35-91. 44-35-84.

---

**Театр**

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 15/IX да **Бир актли балетлар** (19.00), 16/IX да **Масхарабозлар** (19.00), 17/IX да **Гўзал Василиса** (12.00), **Дон Карлос** (19.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/IX да **Шайтон ва муридлар** (19.00), 17/IX да **Муҳаббат навоси.**

**Кино**

**15 СЕНТЯБРДА**
**БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:**

**Чайка** — «КОТТОН» КЛУБИ» (16, 18.30, 21.00).

**Лисунов номли** — «ҚАРЗ ҚОҒОЗЛАРИ ВА ОСОЙИШТАЛИК» (17, 19.00); «ИНТЕРҚИЗ» (21.00).

**Тошкент Советининг 50 йиллиги** — «ШАРЛО» ИСПАНИЯДА», «СТАДИОНДАГИ ТЕНТАКЛАР» (18, 21.00).

**Нукус** — «КОТТОН» КЛУБИ» (16, 18.30, 20.45).

**Санъат саройи** — «ҚОЧОҚЛАР», «ҚОЧИШ» (17.40, 21.00); «САМРААТ» (17, 19.30).

**Москва** — «КОТТОН» КЛУБИ» (16, 18.20, 20.40).

**Ватан** — «СТАДИОНДАГИ ТЕНТАКЛАР», «ШАРЛО» ИСПАНИЯДА» (17, 20.00).

**Восток** — «КОТТОН» КЛУБИ», (16, 18.30, 21.00).

**Фестиваль** — «КОТТОН» КЛУБИ» (21.30).

**Қозоғистон** — «ИНТЕРҚИЗ» (17, 18, 20.00).

**Дружба** — «ҚАРЗ ҚОҒОЗЛАРИ ВА ОСОЙИШТАЛИК» (тоқ соатларда), «ТОНГ» (19.30).

**К. Ёрматов** — «ҚАРЗ ҚОҒОЗЛАРИ ВА ОСОЙИШТАЛИК» (17, 19, 20, 21.00).

**ВЛКСМ 30 йиллиги** — «СТАДИОНДАГИ ТЕНТАКЛАР» (жуфт соатларда).

**16 СЕНТЯБРДА**

**БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:**

**Чайка** — «КОТТОН» КЛУБИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

**Лисунов номли** — «ҚАРЗ ҚОҒОЗЛАРИ ВА ОСОЙИШТАЛИК» (11, 13, 15, 17, 19.00); «ИНТЕРҚИЗ» (21.00).

**Тошкент Советининг 50 йиллиги** — «ШАРЛО» ИСПАНИЯДА», «СТАДИОНДАГИ ТЕНТАКЛАР» (12, 15, 18, 21.00).

**Нукус** — «КОТТОН» КЛУБИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

**Санъат саройи** — «ҚОЧОҚЛАР», «ҚОЧИШ» (11, 14.20, 17.40, 21.00); «САМРААТ» (12, 14.30, 17, 19.30).

**Москва** — «КОТТОН» КЛУБИ» (11, 13.30, 16, 18.20, 20.40).

**Ватан** — «СТАДИОНДАГИ ТЕНТАКЛАР», «ШАРЛО» ИСПАНИЯДА» (11, 14, 17, 20.00).

**Восток** — «КОТТОН» КЛУБИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

**Фестиваль** — «КОТТОН» КЛУБИ» (21.30).

**Қозоғистон** — «ИНТЕРҚИЗ» (11, 12, 14, 15, 17, 18, 20.00).

**Дружба** — «ҚАРЗ ҚОҒОЗЛАРИ ВА ОСОЙИШТАЛИК» (тоқ соатларда), «ТОНГ» (14, 16.30, 19.30).

**К. Ёрматов** — «ҚАРЗ ҚОҒОЗЛАРИ ВА ОСОЙИШТАЛИК» (11, 13, 15, 17, 19, 20, 21.00).

**ВЛКСМ 30 йиллиги** — «СТАДИОНДАГИ ТЕНТАКЛАР» (жуфт соатларда).

---

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МАДАНИЯТ ИНСТИТУТИНИНГ
ФАЛСАФА КАФЕДРАСИ

**марксча-ленинча фалсафа бўйича номзодлик имтиҳонларига тайёргарлик кўриш ва топшириш учун 1989 йил 15 сентябрдан**

ГРУППАЛАР ТАШКИЛ ҚИЛАДИ

**Машғулотлар 1989 йил 15 ноябрдан ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.**

---

«Ташхозторг» коллективи 10-магазиннинг катта сотувчиси **Эргаш Раҳимбердиевич КАРИМОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

---

Ўзбекистон ССР Геология министрлигининг Нефть ва газ конлари геологияси ҳамда разведка қилиш институти ходимлари шу институтнинг собиқ катта илмий ходими, пенсионер **Аъзам Расулович ИМОМҚОРИЕВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми
Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ:
700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона—32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши—32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги—32-54-19; ижтимоий масала — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32-54-15; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади.